

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
Forskningscentralen för de inhemska språken
2002

Toimittaneet: Ritva Paananen
Helena Suni

Julkaisuluettelo: Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä

Kannen valokuva: Helena Kangasharju

Julkaisija: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus
Sörnäisten rantatie 25
00500 Helsinki
Puhelin (09) 73151
www.kotus.fi

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus on kielitieteellinen tutkimuslaitos, jonka toiminta-ajatuksena on lisätä tietoa kotimaisista kielistä ja niiden asemasta kulttuurissa ja yhteiskunnassa sekä näin luoda edellytyksiä kielelliselle tasa-arvolle Suomessa.

SISÄLLYS

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2002	2
Forskningscentralen för de inhemska språken 2002	4
Kielitoimisto neuvoo ja palvelee	6
Nimistöntutkimus muutti maalta kaupunkiin	8
Viisi vuotta EU-kielenhuoltoa	9
Tutkimuskeskuksen kirjasto	11
Suomalainen viittomakieli	12
Forskningscentralens svenska verksamhet	14
Svefix – ett program för textkontroll	15
Arkistot	16
Julkaisujen määrä sivuina 1993–2002	16
Tunnuslukuja	17
Talousarvion toteutumalaskelma vuodelta 2002	18
Johto	19
Kielilautakunnat	19
Julkaisut 2002	20

Johtajan katsaus

KOTIMAISTEN KIELTEN TUTKIMUSKESKUS 2002

Vuosi 2002 oli Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa moninainen arkisen toiminnan ja erilaisien työryhmien vuosi. Työ näkyi niin tiedeyhteisössä kuin muuallakin yhteiskunnassa monella tavoin.

Kotimainen yhteistyö yliopistojen ja muiden sidosryhmien kanssa vahvistui entisestään tutkimus- ja muissa hankkeissa ja yksityisten tutkijoiden työn ansiosta. Kansainvälinen toiminta jatkui tavanomaiseen tapaan ja sai uusiakin muotoja. Pohjoismainen yhteistyö kielen- ja nimistönhuollon alalla sekä kielipolitiikassa on jo vakiintunut, ja tutkimuskeskusta pidetään varteenotettavana toimijana näillä alueilla. Keskustelut yhteistyöstä Euroopan kansallisten kielentutkimuslaitosten kanssa jatkuivat, ja vuoden aikana perustettiin näiden laitosten yhteistyöjärjestö European Federation of National Institutions for Language.

Julkaisutoiminta oli vilkasta. Suuria sanakirjoja ei vuonna 2002 ollut julkaisuohjelmassa, sen sijaan julkaistiin runsaasti tieteellisiä monografioita, artikkeleita ja yleistajuisia kirjoituksia. Kielikello ja Språkbruk ilmestyivät entiseen tapaan neljä kertaa, Hiidenkivi kuusi kertaa. Tutkimuskeskus osallistui Helsingin kirjamesuille ja sai myös tällä tavoin toiminnalleen ja julkaisuilleen näkyvyyttä.

Uusia tutkimushankkeita suunniteltiin ja käynnistettiin. Suomen kirjakielen kehitystä koskevan aiheisto- ja tutkimushankkeen suunnitelma hyväksyttiin. Asiointi helsinkiläisissä puhetilanteissa -hanke käynnistyi Länsi- ja Itä-Helsingissä. Useat tutkimushankkeet julkaisivat alaltaan artikkelikokoelmia ja monet hankkeet edistyivät hyvin. Suomen kielen deskriptiivisen kieliopin rakenteistaminen toteutettiin vuoden aikana, mikä oli tärkeä vaihe ennen kieliopin viimeistelytyötä.

Vakiintuneeksi osaksi tutkimuskeskuksen työtä on tullut erilaisten seminaarien ja työpajojen järjestäminen. Näissä on luotu paljon hyviä yhteistyösuhteita ja solmittu kontakteja eri puolilla maata ja maan ulkopuolellakin toimivien tekstintutkijoiden, nimistöntutkijoiden, puhutun kielen tutkijoiden, kirjakielen kehityksen tutkijoiden sekä arkisto- ja kirjastohenkilöstön kanssa. Entiseen tapaan tutkijat ovat osallistuneet kansainvälisiin ja kansallisiin konferensseihin ja symposiumeihin.

Sanakirjatyö on luonteeltaan pitkäjänteistä eikä joka vuosi ilmesty julkaisua. Vuosi 2002 olikin tulevien teosten tai niiden osien viimeistelyn vuosi. Suomi-viro-sanakirjan käsikirjoitus valmistui ja kirja ilmestyy vuoden 2003 alussa, samoin Suomen murteiden sanakirjan 7. osa saatiin lähes painokuntoon. Niin ikään suomen kielen CD-sanakirja on viimeistelyvaiheessa. Tutkimuskeskuksen eri sanakirjatoimitusten teknistä ja sisällöllistä yhteistyötä jatkettiin. Sanakirjahankkeiden mittaamista käsitellyt työryhmä sai valmiiksi raporttinsa. Hankkeiden ja oman työn seuranta on edistetty sekä työryhmän työn yhteydessä että muuten eri sanakirjahankkeissa. Siten on saatu hyödyllistä kokonaiskuvaa sanakirjanteon prosessin eri vaiheista ja erityyppisten sanakirjojen tekijät ovat voineet vaihtaa kokemuksiaan hyvin konkreettisella tavalla.

Kielitoimiston palvelua monipuolistettiin erityisesti WWW-sivuja kehittämällä. Tämä työ on kannattanut, sillä yleisö näyttää löytäneen kanavan, ja puhelinkysymysten määrä on jonkin verran vähentynyt. Kielenhuoltotyö ja kielenhuoltajat näkyivät ja kuuluivat totuttuun tapaan säännöllisesti myös eri viestimissä. Nimistönhuolto sai paljon näkyvyyttä maahanmuuttajien nimijärjestelmiä koskevan oppaan ansiosta. Nimistönhuollossa neuvonta kohdistuu yhä useammin myös muihin kuin perinteisiin paikanniemiin, esimerkiksi yritys- ja tuotenimiin.

Ruotsin kielen huollolla on tiiviit kontaktit Suomen ruotsinkieliseen yhteisöön, mikä näkyy sekä maksullisen palvelun monipuolisuudessa että julkaisutoiminnassa. Vuonna 2002 ilmestyi kaksi käsikirjaa opetuksen ja oppikirjatyön tarpeisiin sekä yhteistyössä Lingsoftin kanssa kielentarkistusohjelma Svefix. Ruotsin kielen lautakunnan keskeinen tehtävä on ollut Suomessa käytetyn ruotsin toimintaohjelman laatiminen.

Saamen kielen huolto on edelleen ollut yhden tutkijan varassa. Hänellä on kuitenkin monipuoliset kontaktit saamenkielisen alueen muihin elimiin ja saamelaiskäräjien kielineuvostoon. Romanikielen huolto ja tutkimus vahvistui, kun siihen saatiin toinen vakinainen tutkija. Romanikielen lautakunnan työ on keskeisellä sijalla kielen standardisointityössä. Viittomakielen tutkimus ja huolto jatkui entiseen tapaan. Myös uusia suomalaisen viittomakielen kirjoitusjärjestelmää koskevia suunnitelmia on vireillä.

Arkistoissa ja kirjastossa oli monenlainen kartoituksen ja järjestelyjen vuosi. Nimiarkistossa ja nauhoitearkistossa laadittiin pitkän aikavälin suunnitelmat. Suomen murteiden sanakirjan arkiston järjestäminen sekä erilaisten jäämistöjen arkistointi sujui ripeästi. Kirjastossa takautuvan tallennuksen määrä oli odotettua paljon suurempi, mikä hyödyttää hyvin konkreettisesti jokaista kirjaston käyttäjää. Tutkimuskeskuksen ATK-yksikölle on luonteenomaista, että se osallistuu kiinteästi monien hankkeiden suunnitteluun ja prosesseihin. Paljosta työstä huolimatta yksikkö selvisi tarkoin mitoitetusta toimintavuodestaan erittäin hyvin. Tietoturva ja aineistojen varmistusta parannettiin eri tavoin. Laadittiin tietojärjestelmien ja tietoliikenneverkon käytön säännöt, tietojärjestelmien säännöt ja sähköpostin käytösäännöt.

Vuoden aikana edistettiin myös monia koko henkilöstöä koskevia hankkeita. Uuteen palkkausjärjestelmään siirtymistä valmisteltiin, ja sopimusta koskevat neuvottelut ovat pitkällä mutta jatkuvat vielä vuoden 2003 alussa. Vuoden lopun tuloskeskustelut käytiin tulevan palkkausjärjestelmän hengessä. Uuteen järjestelmään on tarkoitus siirtyä keväällä 2003. Osallistuttiin opetusministeriön tulohajauksen kehittämishankkeeseen, jossa kuvattiin myös tutkimuskeskuksen tulosalueet ja -mittarit seuraavien tulosopimuksia ja vuosikertomuksia varten. Tutkimuskeskuksen www-sivuja kehitettiin ja niiden rakennetta uudistettiin perusteellisesti.

Muun kuin budjettirahoituksen osuus kokonaisbudjetista on entisestä lisääntynyt. Budjettirahoituksen lisäksi varoja saatiin lähinnä Suomen Akatemiasta, maksullisesta koulutuksesta ja julkaisujen myynnistä. Kustannustoiminnassa käännettiin uusi lehti, kun Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa sovittiin Suomen murteiden sanakirjan ja Svenska litteratursällskapetin kanssa Ordbok över Finlands svenska folkmål -teoksen kustantamisesta.

Tutkimustyötä niin kuin muutakin nykytyötä luonnehditaan yhä useammin pirstaleiseksi, aikataulujen täyttämäksi ja tuloskeskeiseksi. Hyvä prosessi tuottaa kuitenkin sekä mitattavia tuloksia että niitä tuloksia, jotka eivät antaudu helposti mitattaviksi. Jokainen laitos, työryhmä ja yksilö joutuu siten ulkoisten ja sisäisten vaatimustensa keskellä miettimään, mikä on olennaista ja miten työ sujuisi parhaiten niin, että työn ilo ja voimat tehdä työtä säilyvät. Kiitän tutkimuskeskuksen henkilöstöä lämpimästi siitä, että tämä ilo ja innostus ottaa vastaan uusiakin haasteita on monien vaatimusten paineissa säilynyt. Tutkimuskeskuksen ja koko yhteiskunnan haasteena pidän sitä, että ajattelun ja toiminnan ilo ei tässä touhuvassa maailmassa katoaisi.

Pirkko Nuolijärvi

professori, johtaja

Direktören har ordet

FORSKNINGSCENTRALEN FÖR DE INHEMSKA SPRÅKEN 2002

Inom Forskningscentralen för de inhemska språken präglades det gångna året av mångsidig verksamhet och arbete i olika arbetsgrupper. Resultaten av arbetet kom på många sätt till synes såväl i vetenskapliga sammanhang som på annat håll i samhället.

Det inhemska samarbetet med universitet och andra intressenter förstärktes genom forskningsprojekt och andra projekt och genom enskilda forskares insatser. Den internationella verksamheten fortsatte som förut och fick också nya former. Det nordiska samarbetet inom språk- och namnvården och inom språkpolitiken är redan etablerat, och forskningscentralen betraktas som en aktör att räkna med inom dessa områden. Diskussionerna om samarbete med de nationella språkinstitutionerna i Europa fortsatte, och under året bildades samarbetsorganisationen European Federation of National Institutions for Language.

Publikationsverksamheten var livlig. Några stora ordböcker utkom inte 2002, men däremot många vetenskapliga monografier, artiklar och populärt hållna texter. Liksom tidigare utkom tidskrifterna Kie-likello och Språkbruk med fyra nummer, Hiidenkivi med sex nummer. Forskningscentralen deltog i bokmässan i Helsingfors och fick också på detta sätt publicitet för sin verksamhet.

Nya forskningsprojekt planerades och inleddes. Planen för ett forskningsprojekt om det finska skriftspråkets utveckling blev godkänd. Ett projekt om samtal i servicebranschen inleddes i östra och västra Helsingfors. Inom flera av forskningsprojekten publicerade artikelsamlingar och många projekt gjorde stora framsteg. Struktureringen av den finska deskriptiva grammatiken blev klar under året, vilket var en viktig etapp före färdigställandet.

En etablerad del av forskningscentralens arbete är att ordna olika seminarier. Vid dessa har forskarna kunnat knyta nyttiga kontakter med andra textforskare, namnforskare, talspråksforskare, skriftspråksforskare samt arkiv- och bibliotekspersonal på olika håll i Finland och också utanför landets gränser. Liksom förut deltog forskarna också 2002 i internationella och nationella konferenser och symposier.

Ordboksarbetet är till sin karaktär långsiktigt, och det kan inte komma ut ordböcker varje år. År 2002 var ett år då kommande verk eller delar av verk finslipades. Manuskriptet till den finsk-estniska ordboken färdigställdes, och boken kommer ut i början av 2003. Också den sjunde delen av den finska dialektordboken blev så gott som tryckfärdig, och den finska cd-basordboken är i finslipningsstadiet. Det tekniska och innehållsmässiga samarbetet mellan de olika ordboksredaktionerna vid forskningscentralen fortsatte. Den arbetsgrupp som behandlat mätning av nyckeltal inom ordboksprojekten färdigställde sin rapport. Såväl i samband med denna arbetsgrupps arbete som inom ordboksprojekten i övrigt har uppföljningen av projektens och av de enskilda arbetstagarnas arbete gått framåt. På det sättet har vi fått en nyttig helhetsbild av de olika faserna i ordboksarbetet, och redaktörerna vid olika slags ordböcker har kunnat utbyta erfarenheter på ett mycket konkret plan.

Den finska språkbyråns tjänster blev mångsidigare speciellt genom att webbsidorna utvecklades. Arbetet har lönat sig, för det verkar som om allmänheten har funnit denna kanal, och telefonfrågorna har i någon mån minskat i antal. Språkvården och språkvårdarna syntes och hördes liksom tidigare regelbundet i olika medier. Den finska namnvården fick mycket publicitet tack vare en handbok om invandrarnas namnsystem. Namnvårdens rådgivning gäller i allt högre grad också andra namn än traditionella ortnamn, till exempel företags- och produktnamn.

Den svenska språkvården har täta kontakter med den svenska språkgruppen i Finland, något som märks såväl på uppdragstjänstens mångsidighet som på publikationsverksamheten. År 2002 utkom två

handböcker för lärarnas respektive läromedelsförfattarnas behov. Dessutom lanserades språkgranskningsprogrammet Svefix i samarbete med Lingsoft. Den centrala uppgiften för svenska språknämnden i Finland var att utarbeta ett handlingsprogram för svenskan i Finland.

Den samiska språkvården sköttes fortfarande av en enda forskare, men denne forskare hade mångsidiga kontakter med andra organ inom det samiska språkområdet och med sametingets språkråd. I fråga om romani fick språkvården och forskningen förstärkning i form av en andra ordinarie forskare. Nämnden för romani hade en central ställning i arbetet för standardisering av språket. Forskningen och språkvården i fråga om finskt teckenspråk fortsatte som förut. Det finns också planer på ett nytt skriftsystem för det finska teckenspråket.

När det gäller arkiven och biblioteket var 2002 ett år av kartläggning och organisering. För namnarkivet och bandarkivet uppgjordes planer på lång sikt. Arbetet med att ordna den finska dialektordbokens arkiv och arkivera olika slags efterlämnade samlingar gick raskt undan. I biblioteket var registreringen av äldre material mycket mer omfattande än väntat, något som var och en som använder biblioteket har konkret nytta av. Utmärkande för forskningscentralens dataenhet är att den deltar intensivt i planeringen och processerna inom många olika projekt. Trots sin stora arbetsbörda klarade enheten mycket väl av att uppnå målet för den noggrant planerade verksamheten under året. Datasäkerheten och skyddet av samlingarna förbättrades på olika sätt. Regler för användning av datasystemen och e-posten fastställdes.

Under året gjordes framsteg också i många projekt som gällde hela personalen. Övergången till det nya lönesystemet förbereddes, och avtalsförhandlingarna blev nästan slutförda men fortsätter ännu under början av 2003. Resultatsamtalen under slutet av år 2002 fördes redan i det nya lönesystemets anda, och det är meningen att systemet skall införas våren 2003. Forskningscentralen deltog i undervisningsministeriets projekt för utveckling av resultatstyrningen, där också forskningscentralens resultatområdet och resultatmätning beskrevs med tanke på kommande resultatavtal och årsberättelser. Forskningscentralens webbsidor utvecklades och förnyades grundligt till sin struktur.

Den externa finansieringens andel av totalbudgeten ökade. För finansieringen stod främst Finlands Akademi, men också t.ex. Svenska folkskolans vänner. Intäkter utöver de statliga anslagen erhöles också genom den avgiftsbelagda utbildningen och språkgranskningen samt försäljningen av publikationer. En ny fas inleddes i förlagsverksamheten då forskningscentralen avtalade om publicering av den finska dialektordboken med Suomalaisen Kirjallisuuden Seura och om Ordbok över Finlands svenska folkmål med Svenska litteratursällskapet.

Allt oftare karakteriseras såväl forskningsarbete som annat arbete i vår tid som splittrat, resultatstyrt och bundet av tidtabeller. En god process ger dock både resultat som kan mätas och resultat som det inte är så lätt att mäta. Därför måste varje institution, arbetsgrupp och individ mitt i de yttre och inre kraven ta ställning till vad som är väsentligt och hur arbetet bäst kan utföras på ett sådant sätt att arbetsglädjen och krafterna bibehålls. Jag vill varmt tacka de anställda vid forskningscentralen för att de har lyckats bevara glädjen och entusiasmen inför nya utmaningar trots alla krav som tynger. Jag ser det som en utmaning för forskningscentralen och hela samhället att se till att glädjen i tanke och handling inte försvinner i denna bullriga värld.

Pirkko Nuolijärvi

professor, direktör

KIELITOIMISTO NEUVOO JA PALVELEE

Tunnetuimpia tutkimuskeskuksen palveluista ovat kielenkäytön neuvonnat. Neuvoja annetaan suomen, ruotsin ja saamen kielen käytöstä.

Kielitoimisto tarjoaa päivittäin neuvontapuhelimesseen apua suomen kieltä koskeviin kysymyksiin. Nykyisin opastusta ja neuvoja saa myös verkkosivuilta.

Neuvontapuhelimella on pitkät perinteet. Se avattiin jo vuonna 1947, ja siitä asti kielenhuoltajat ovat opastaneet kysyjä kaikkina työpäivinä. Neuvonta on Kielitoimiston oma idea, eikä mikään laki tai määräys velvoita tutkijoita jakamaan ohjeita. Neuvontapuhelin on kuitenkin hyvää mainosta kielenhuollolle, ja sen kautta tieto kulkee kumpaankin suuntaan. Kysyjät saavat ohjeita, ja Kielitoimisto saa päivänkohtaista tietoa siitä, mikä kielessä puhuttaa. Päättyökseen Kielitoimisto tutkii ja seuraa nykykielen variaatiota ja muutoksia.

Sähköä ja ihmisvoimia

Vaikka osa kysyjistä osaa hakeutua verkkosivuille (www.kotus.fi), on puhelin edelleen suosittu väline. Puhelimen ruuhkaisuuteen kyllästyneet soittajat ovat toivoneet, että Kielitoimistokin ”siirtyisi tälle vuosisadalle”, ts. aloittaisi sähköisen palvelun ja alkaisi vastata kielikysymyksiin sähköpostitse. Asiakkaiden näkökulmasta väline olisi kätevä ja vaivaton.

Tätä kokeiltiinkin muutama vuosi sitten. Kielikysymyksissä sähköinen palvelu tarkoittaa kylläkin ihmiskäyttöistä manuaalista palvelua: kaikki kysymykset ovat erilaisia, ja niihin on haettava vastauksia kirjoista ja sanakokoelmista. Vaivattomuus on kaukana tästä työstä, vaikka kysymys ja vastaus liikkuvatkin näppärästi bitteinä. Kun kysymyksiä kertyy postilaatikkoon öisin ja loma-aikoina, on vastaajalla työpäivän alkaessa iso ruuhka purettavanaan. Vaikka kysyjä on lähettänyt mielestään pienen kysymyksen, hämmästykseen hän saakin huomata, että vastaus voi viipyä tunteja, jopa päiviä. Palvelunhan piti olla sähköistä!

Vaikka soittajan kannalta ruuhkainen puhelin on harmittava, ei puhelimen voittanutta ole. Neu-

vijan on usein saatava tarkennuksia kysymykseen: missä yhteydessä sana esiintyy, millaiseen lauseeseen ja tekstiin vastinetta haetaan, onko kyse käännöksestä, onko kyse erikoisalasta jne. On vaikea vastata lakonisesti vain kysymykseen, mitä x on suomeksi tai onko ilmaus y sopiva. Senkin jälkeen kun neuvoja erittelee esiintymisyhteyksiä ja merkityksiä, jää kysyjän itsensä ratkaistavaksi, millaisen sävyn hän haluaa tekstiinsä ja minkä vaihtoehtoista valitsee.

Verkkosivuilla on kätevää esittää tietoa asioista, joissa ei ole juuri neuvoteltavaa; suuri osa oikeinkirjoituksen alaan kuuluvista asioista on tällaisia, vaikka onkin turha kuvitella, että kieli miltään osin olisi aukoton ja ehdoton järjestelmä. Kielitoimiston verkkosivut tarjoavat luetteloita mm. lyhenteistä ja erisnimien kirjoitusasuista. Tulevaisuudessa siintele myös mahdollisuus esittää tietoa suurina tietokantoina ja niihin liitettyinä haku menetelminä, joilla kielitietoon pääsee useaa reittiä.

Jokainen on oma kielenhuoltajansa

”Oma apu paras apu” on yksi neuvonnan periaatteista. Emme pyri avaamaan uusia linjoja, emme myöskään maksullista pikalinjaa, jossa rahalla saisi nopeasti vastauksen kysymykseensä. Sen sijaan pyrimme kannustamaan sanakirjojen ja oppaiden käyttöön. Monet kielineuvonnan yleisimmistä pulmista (ks. Kielikello 2/2001) ovat sellaisia, että niihin saa näppärästi vastauksen jostakin oppaasta itsekin.

Jokaisen kirjoittavan ihmisen ulottuvilla tulisi olla sanakirjoja, sekä monikielisiä että yksikielisiä. Ajantasaisin suomen kielen sanakirja on Suomen kielen perussanakirja, kolminiteinen yleiskielen hakuteos, josta selviävät kirjoitusasut, taivutukset, merkitykset ja käyttötavat. Omaan tietokoneeseensa voi ostaa samasta sanakirjasta tehdyn rompun, CD-Perussanakirjan. Myös Kielikello-lehden verkkoversio (www.kielikello.fi) on kätevä tietopankki kielenkäytön kysymysten ratkomiseen. On olemassa myös lukuisia yleiskielen oppaita, joista selviävät välimerkit, lauserakenteet, tekstien asetelut ym.

Näiden yleisten tietolähteiden lisäksi on olemassa erikoisalojen sanastoja ja sanakirjoja. Hyviä vastauksia löytyy myös vakiintuneista oppikirjoista, käsikirjoista ja hakuteoksista. Jos alalla ei ole suomenkielisiä hakuteoksia, ei niitä ole Kielitoimistonkaan käytössä. Kielenkäytön ohjeistusta on silloin syytä ryhtyä itse kehittämään; on perustettava sanastoryhmiä ja haettava niihin kielen ammattilaisia. Tällaisen monialaisen aktiivisuuden turvin suomen kieli on vuosikymmenten kuluessa kehittynyt täysimittaiseksi tieteen ja kulttuurin kieleksi.

Monet kielenkäytön pulmat ovat sen verran laitoskohtaisia, että niihin ei yleisiä ohjeita ole annettavissa. Laitoksilla ja yrityksillä voi olla omia

viestintästrategioita, joiden vuoksi niissä suositetaan vaihtoehtoisista termeistä jotakin, käytetään tai ei käytetä lyhenteitä tai muuten vain otetaan kantaa kieleen. Sisäisessä käytössä tai suppealla alalla voi olla sisäpiirin hyvin tuntemia kielenkäyttötapoja, jotka eivät muulle yleisölle avaudu. Tällöin kannattaa koota sisäisiä sopimuksia omille intranetsivuille.

Jos asiat eivät ratkea oppaista, käsikirjoista ja verkkosivuilta, voi aina soittaa Kielitoimistoon. Sen neuvontapuhelin palvelee kielenkäyttäjiä päivittäin 9–14. Numero on (09) 701 4991. Viime vuonna tästä löysi avun pulmiinsa n. 13 000 soittajaa.

Pirjo Hiidenmaa

Osastonjohtaja

KIELENHUOLLON TOIMINTAA 1998–2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Puhelinvastauksia	25 100	21 498	19 732	20 339	17 278
Kirjallisia vastauksia	2 958	1 317	1 534	1 846	1 493
Viestimet (radio, TV, lehdistö)	56	60	100	74	74
Koulutusta tunteina	855	420	546*	560*	610
Tekstinhuoltoa tunteina	358	850	465*	365*	350*
Tarkistettuja karttalehtiä	231	155	224	181	154

* Luvussa mukana vain Kielitoimiston maksullisen palvelun toiminta.

NIMISTÖNTUTKIMUS MUUTTI MAALTA KAUPUNKIIN

Suomalaisen nimistöntutkimuksen ja -keruun perinne on maaseudulla. Nimistöntutkimus on saanut alkunsa 1800-luvun lopussa, jolloin suurin osa suomalaisista asui maaseudulla. Maaseudun nimistö säilyi pitkään myös nimistön keruun ja tutkimuksen liki yksinomaisena kohteena, vaikka Suomi varsinkin 1900-luvun jälkipuoliskolla kaupungistui. Keruun tuloksena ovat syntyneet Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen nimiarkiston laajat paikannimikokoelmat, jotka sisältävät nykyisin noin 2,6 miljoonaa nimilippua. Kaupunkimaisen ympäristön nimiä näihin kokoelmiin ei juuri sisälly.

Kaupunkinimiä on virallisia ja epävirallisia. Virallisia ovat kaavanimet eli asemakaavaan merkityt katujen, teiden, puistojen, rakennusten ynnä muiden paikkojen nimet. Lisäksi virallisina niminä pidetään yritysten, ravintoloiden, kauppojen ynnä muiden paikkojen niitä nimiä, jotka usein näkyvät kaupunkikuvassa kyseisten rakennusten seinissä tai ikkunoissa. Viralliset nimet ovat suunniteltuja nimiä, jotka nimenkäyttäjän näkökulmasta ovat ylhäältäpäin annettuja nimiä. Epävirallista nimistöä puolestaan ovat kaikki ne paikannimet, jotka eivät ole virallisia.

Epävirallinen nimistö rakentuu usein virallisen pohjalle: esimerkiksi *Lönnrotinkatu* on *Lönkka*, *Suomenlinna Suokki* ja *Roihuvuori Roihis*. Toisinaan nimi on kuitenkin muodostettu itsenäisesti ja kuvaa paikkaa jonkin sen ominaisuuden mukaan. Esimerkiksi Kuopiossa tunnetaan *Kutukukkula*, *Juoppoparkki*, *Jäätyneetkalsarit* (tällaisia muistuttava patsas), *Smurffitälöt* (sinikeltaiset kerrostalot) ja *Finnjet* eli *Vinjetti* (kookas ja pieni-ikkunainen kerrostalo). Tavallisia epävirallisia nimiä ovat myös vertailevat siirrynnäiset: esimerkiksi *Bronx* syrjäisen tai pahamaineisenä pidetyn paikan nimenä on suosittu eri puolilla Suomea. Joskus nimi sekä kuvailee paikkaa että ottaa huomioon virallisen nimen, tällainen on esimerkiksi *Mummovuori* Helsingin Munkkivuoren nimenä. Monesti epäviralliset nimet myös ketjuuntuvat: yhden nimen pohjalta voidaan muodostaa lukuisia variantteja ja muunnoksia. Esimerkiksi Torniossa *Roosamaria*-niminen kahvila on myös *Roosa*, *Rosis*, *Rosku* tai *Roskis* ja *Paradise*-niminen disko

puolestaan myös *Paradaissi*, *Paratiisi*, *Parasiitti*, *Parajööteri* tai *Jööteri*.

Epäviralliset kaupunkinimet ovat usein eräänlaisia lempinimiä ja kiinteä osa tietyn ryhmän kieltä, ryhmäidentiteetin luoja. Muita syitä käyttää näitä nimiä ovat nimien lyhyys ja helppokäyttöisyys sekä se, että nimet tuntuvat värikkäämmiltä ja hauskemmilta. Näin kaupunkinimet muistuttavat henkilönnimistön lisä- ja lempinimiä. Epävirallisten kaupunkinimien tärkein tehtävä ei siis läheskään aina ole paikan yksilöinti; tähän onnistuisi jo paikan virallista nimeä käyttämällä. Myös suurin ero perinteiseen maaseudun paikannimistöön nähden on se, että yksilöinnin sijasta muut funktiot ovat keskeisiä. Osin tästä syystä kaupunkinimet ovat usein myös lyhytikäisiä ja nopeasti vaihtuvia. Lisäksi variaatio lienee runsaampaa kuin perinteisessä nimistössä muun muassa siksi, että erilaisia nimenkäyttäjyhteisöjä ja mahdollisia nimenkäyttötilanteita on enemmän.

Kaupunkinimistön tutkimus on suomalaisen nimistöntutkimuksen uusi ja vahva tutkimuskohde. Tutkimuskeskuksessa aloitettiin vuoden 2001 alussa kolmivuotinen tutkimushanke. Tutkimuskeskuksen ja yliopistojen yhteishanke koostuu osatutkimuksista, joista suurimman osan tekevät opiskelijat pro gradu -töinään. Vuoden 2002 lopussa mukana oli noin 30 opiskelijaa Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Tampereen ja Turun yliopistoista, ja joitakin töitä on jo valmistunut. Tulokset ilmestyvät gradujen lisäksi artikkeleina eri julkaisuissa ja artikkelikokoelmana. Pääpaino on epävirallisessa kaupunkinimistössä, jota tutkitaan ennen kaikkea sosio-onomastisesti. Kiinnostuksen kohteina ovat tällöin lähinnä nimistön käyttö ja variaatio sekä suhtautuminen nimiin ja nimiin liittyvät asenteet. Sosio-onomastinen tutkimus kytkee nimistöntutkimuksen entistä vahvemmin muuhun kielentutkimukseen. Kaupunkinimistön tutkimuksessa tarpeellisia ovat ainakin sociolinguistiikan ja variaation tutkimuksen mutta myös esimerkiksi keskusteluanalyysin menetelmät. Läheisiä tieteenaloja kaupunkinimistön tutkimukselle ovat yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet, (kulttuuri)maantiede ja luonnollisesti kaupunkitutkimus.

Terhi Ainiala
Erikoistutkija

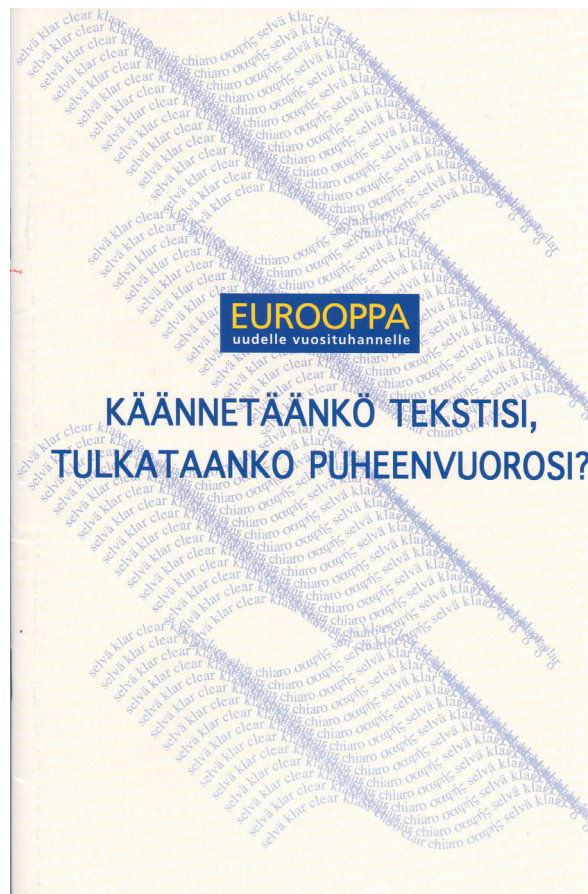

VIISI VUOTTA EU-KIELENHUOLTOA

Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen vuonna 1998 perustettu EU-kielenhuoltajan virka syntyi huolesta. Takana oli muutama vuosi Euroopan unionin jäsenenä, ja törmäys toisenlaiseen tekstikulttuuriin oli koettu rajuna. Opetusministeri Olli-Pekka Heinonen teetti 1996 selvityksen siitä, miten voitaisiin varmistaa EU:n suomenkielisten tekstien laatu. Selvityksessä esitettiin mm. kielenhuoltajan virkojen perustamista EU:n toimielinten suomen käännösyksiköihin. Sellaisia ei Brysseliin eikä Luxemburgiin saatu, joskin kaikissa käännösyksiköissä on käännösten laadusta vastaava henkilö. Tutkimuskeskus sai kuitenkin varat perustaa kielenhuoltajan viran, jonka päätehtävä on perehtyä EU:hun liittyviin suomen kielen kysymyksiin. Tutkimuskeskuksen EU-kielenhuoltaja on edelleen nimikkeeltään alansa ainokainen EU:n piirissä, mutta vuonna 2001 myös Ruotsin Justitiedepartementet sai lisäresursseja, jotta sen kielenhuoltajat voivat paneutua entistä enemmän nimenomaan EU-asioihin.

EU-kielenhuoltajan tehtävänä on siis vaikuttaa EU-yhteyksissä käytettyyn suomen kieleen. Tärkeätä on tietenkin olla selvillä siitä, millaista kieltä EU-asioissa käytetään ja mitä mieltä siitä ollaan. Tästä saa tietoa seuraamalla EU:hun liittyvää kielenkäyttöä esimerkiksi tiedotusvälineissä ja viranomaisten teksteissä. Kielenkäyttäjien ongelmista kielenhuoltaja taas saa tietoa hänelle esitettyjen kielikysymysten kautta. Sähköpostitse (eu-kielineuvonta@kotus.fi) ja puhelimitse vastataan noin sataan kysymykseen vuodessa. Useimmiten kysyjä ovat EU:n toimielinten kääntäjät, mutta kysymyksiä tulee myös keskushallinnon, aluehallinnon ja kuntien viranomaisilta, toimittajilta ja yrityksistä.

Yrityksiä ovat kiinnostaneet pääasiassa euron aiheuttamat kirjoituspulmat, ja uuteen rahayksikköön siirryttäessä tavallisimmat kysymykset koskivatkin euron ja sentin lyhentämistä. Muuten tyypillinen pulma on löytää tai valikoida tarjokkaista hyvä suomenkielinen vastine jollekin EU-ympyröissä esiin tulleelle käsitteelle. Vastauksia ei ole valmiina Kielitoimiston hyllyllä, vaan ne vaativat yleensä taustaselvityksiä. Niitä vaativat tosin usein myös kysymykset, jotka voidaan ratkaista suomen kielen kielioppi- tai oikeinkirjoi-

tussääntöjen perusteella. Hyvää ratkaisua varten on syytä olla selvillä myös muiden kielten käytännöistä, koska kielet vaikuttavat toisiinsa.

Kysymykset valaisevat sitä, minkälaisia ongelmia kielenkäyttäjä kohtaa tekstien yksityiskohdissa, mutta niiden ratkaiseminen ei vielä takaa sitä, että tekstitkin olisivat hyviä. Tekstikokonaisuuksien ongelmat ovat kuitenkin yksittäisen kirjoittajan päätösvallan ulottumattomissa, mutta niistäkin on hankittava tietoa, jotta niihin voitaisiin vaikuttaa. EU-kielenhuoltajan työhön kuuluu myös laajempien selvitysten laatiminen. Vuonna 1998 EU-asioita hoitavat ministeriöiden ja joidenkin valtion laitosten virkamiehet vastasivat kyselyyn, jossa kartoitettiin heidän EU-tehtävissä käyttämänsä kieltä ja heidän käsitystään erikielisistä EU-teksteistä. Tuolloin 82 % vastanneista piti suomenkielisiä EU-tekstejä vaikeampina ymmär-

tää kuin vastaavanlaisia kotimaisia tekstejä. Valtaosan mielestä myös säädösten termistö oli usein ongelmallista, mutta toisaalta kerrottiin, että termiyhteistyölle EU:n käännoyksiköiden kanssa ei omassa ministeriössä ollut olemassa vakiintunutta järjestelyä. Nyt suunnitteilla on uusi kysely, josta voitaisiin nähdä, ovatko käsitykset muuttuneet. Tarkoitus on myös selvittää EU-säädösten vaikutusta suomalaisen lainsäädännön kieleen.

Selvitysten ja neuvonnan ratkaisujen kautta syntynyttä tietoa ja ehdotuksia toimenpiteiksi on esitelty erilaisissa julkaisuissa. EU-kielenhuoltaja kirjoittaa työalastaan tutkimuskeskuksen omiin lehtiin ja Virallisen lehden virkakielipalstalle. Palstan jutut ilmestyvät myös tutkimuskeskuksen verkkosivuilla. Suomen puheenjohtajuuskauden alla 1999 syntyi yhteistyössä komission terminologin Inkaliisa Vihosen kanssa virkamiehille opaskirjanen Käännettäänkö tekstisi, tulkataanko puheenvuorosi. Tavoitteena oli tiedottaa siitä, kuinka kirjoittajan ja puhujan on osaltaan mahdollista auttaa kääntäjää ja tulkkia onnistuneeseen tulokseen. Kirjanen käännettiin Ruotsin puheenjohtajuuskaudella ruotsiksi. Samoja aiheita EU-kielenhuoltaja on käsitellyt luennoillaan ja kursseillaan. Niitä ovat tilanneet viranomaiset, EU:n

toimielimet, kääntäjänkoulutuslaitokset sekä tiedotusvälineet.

Viisi vuotta EU-kielenhuoltajana on osoittanut, että yhteistyö on välttämätöntä hyvien suomenkielisten EU-tekstien aikaansaamiseksi. Siihen tarvitaan sujuvien käännosten lisäksi ennen kaikkea hyviä alkuperäistekstejä. Niiden kehitykseen taas voivat parhaiten vaikuttaa Suomen EU-edustajat, poliitikot ja virkamiehet, nostamalla tekstien laadun riittävän korkealle tavoitteiden joukossa. Ilmapiiri on nyt suotuisa, sillä nyt ajankohdittaiset pyrkimykset lisätä EU:n avoimuutta ja lähestyä kansalaisia jäävät sanahelinäksi elleivät unionin tekstit tue tavoitetta. Säädösten ja muiden tekstien ongelmat säteilevät pitkälle Suomenkin hallintoon, mikä on käynyt ilmi esimerkiksi viimeaikaisessa keskustelussa lainsäädännön tasosta. Laadun parantamiseen ei kuitenkaan riitä pelkästään itse tekstien ominaisuuksien tarkastelu, vaan myös niiden laatimiskäytäntöjä on pohdittava. Hyviä tekstejä on vaikea saada aikaan, jos arvojärjestyksessä tärkeämpi on esimerkiksi prosessin nopeus. Myös näistä asioista keskusteleminen kuuluu EU-kielenhuoltajan työhön.

Aino Piehl

EU-kielen huoltaja

TUTKIMUSKESKUKSEN KIRJASTO

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kirjasto on julkinen fennistiikan ja uralistiikan tieteellinen kirjasto. Kirjaston keskeisiä aloja ovat suomen kielen ja muiden uralilaisten kielten tutkimus, kansatiede ja kansanrunouden tutkimus. Kokoelmat koostuvat yleiskokoelmasta ja erikoisaloihin keskittyvistä käsikirjastoista. Kokoelmien yhteislaajuus on noin 110 000 nidettä (noin 2 200 hyllymetriä). Lehtiä ja tieteellisiä julkaisusarjoja saadaan vuosittain noin 700 nimekettä eri puolilta maailmaa.

Kokoelmissa on tutkimuksia uralilaisten kansojen historiasta, arkeologiasta ja kirjallisuudesta. Suomen sukukielten kirjallisuutta, etenkin volgalaisilla ja permiläisillä kielillä julkaistua kaunokirjallisuutta, on useita hyllymetrejä. Tärkeä aihealue on pohjoismaisten ja balttilaisten kielten ja kansojen tutkimus. Muut lähialat, kuten indoeurooppalaisten, altailaisten ja slaavilaisten kielten ja kulttuurien tutkimus, ovat myös hyvin edusteilla. Yleisen ja soveltavan kielitieteen alalta hankitaan mm. leksikografiaan, tietokoneingvistiikkaan, verkkoviestintään, puhutun kielen tutkimukseen ja romanikielen tutkimukseen liittyvää kirjallisuutta. Kirjastoon kuuluu myös vanhan kirjallisuuden kokoelma, joka sisältää mm. Fennica- ja Lapponica -aineistoa. Sanakirjoja kokoelmissa on varsin kattavasti eri kielialueilta, mm. eri kielten etymologisia sanakirjoja.

Kirjaston yleiskokoelma on historiallisesti muodostunut kahdesta kirjastosta: Tutkimuskirjasto Suomen suvusta ja Suomalais-ugrilaisesta kirjastosta, jonka perustana on Suomalais-Ugri-laisen Seuran kirjasto (perustettu 1883). Seura luovutti kokoelman tutkimuskeskukselle vuonna 1979.

Kirjastoon kuuluu myös laajahko nimistöntutkimuksen alan kokoelma, johon kuuluu noin 7 000 nidettä ja yli 800 käsikirjoitetta (mm. nimistöaiheisia tutkimuksia, paikallishistorioita ja oppinäytetöitä).

Kotuksen kirjasto on vahvasti mukana kirjasto-maailman kehityksessä. 2000-lukua leimaa sähköisten aineistojen kasvu, tietojärjestelmien integrointi, kehittyvät ohjelmistot ja laitekannan kasvu. Palvelujen käytettävyys riippuu entistä enemmän tekniikasta. Uudet tekniset ratkaisut samalla sekä tuovat lisäarvoa että väistämättä johtavat uusiin toimintatapoihin. Kotuksen kirjasto kuuluu Helsingin yliopiston kirjastolaitoksen ja sen lähipiirissä toimivien kirjastojen yhteiseen kokoelmatietokantaan Helkaan. Kirjasto on kotimaisen artikkelitietokannan, Arton, suurimpia sisältötuottajia.

Tietokantojen kirjastojärjestelmänä on Voyager. Vuoden 2002 alusta kirjastossa otettiin käyttöön täysimittaisesti Helka-korttilainaus. Suurin kirjaston lainaajaryhmä on Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan opiskelijat, toiseksi suurin Kotuksen oma henkilökunta ja kolmantena humanistisen tiedekunnan henkilökunta.

Kirjasto luo tutkimus- ja toimintaedellytyksiä tutkimuskeskuksen henkilökunnalle ja muille tiedeyhteisön jäsenille hankkimalla tarpeellista kirjallisuutta ja tekemällä tiedonhakuja. Se toimii aktiivisesti sekä erikoiskirjastojen yhteistyössä että FinELibin humanistisessa asiantuntijaryhmässä. Kirjasto on mukana kirjastojen yhteistyön osalta opetusministeriön ohjelmassa Venäjän suomensukuisten kansojen ja niiden kulttuurien tukemiseksi.

Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä

Tutkija, kirjaston vastuuhenkilö

KIRJASTON TOIMINTA 1998–2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Asiakaskäynnit	7 056	11 995	9 786	7 056	8 820
Kartunta niteinä	1 186	1 423	1 333	1 088	1 003
Paikallislainoja	1 709	2 001	1 716	1 325	7 131
Kaukolainoja	139	154	160	148	209
Tietopalvelutoimeksiantoja*			660	670	676
Luetteloituja nimikkeitä	3 230	4 191	5 346	3 183	8 836

*tilastoitu vuodesta 2000 alkaen

SUOMALAINEN VIITTOMAKIELI

Suomalaisen viittomakielen viittoma 'kolme viikkoa sitten, kolme viikkoa taaksepäin, kolme viikkoa aikaisemmin, kolme viikkoa varhemmin'

Suomalainen viittomakieli on noin 150 vuotta vanha kieli, joka on läheistä sukua ruotsalaiselle viittomakielelle. Suomalainen viittomakieli sai alkunsa 1800-luvun puolivälissä, jolloin kuuro, 11 vuotta Ruotsissa koulua käynyt Carl Oscar Malm palasi Suomeen ja perusti Porvooseen maamme ensimmäisen kuurojenkoulun. Kuurot olivat todennäköisesti tätä ennenkin käyttäneet kukin kotipiirissään jotakin suppeahkoa viittomistoa, mutta ennen Porvoon koulun perustamista Suomessa ei ole ollut varsinaista viittomakieltä. Malmin omaksoma ruotsalainen viittomakieli alkoi varsin nopeasti levitä suomalaisten kuurojen keskuuteen, uusia kuurojenkouluja perustettiin ja 1900-luvun alkuun mennessä yhteensä jo noin 1 100 kuuroa oli omaksunut Malmin viittomakieltä. Viimeistään tässä vaiheessa – mutta todennäköisesti jo vuosikymmeniä aiemmin – suomalainen viittomakieli oli selkeästi eriytynyt omaksi kielekseen.

Nykyään suomalainen viittomakieli on noin 4 000–5 000 kuuron äidinkieli. Lisäksi on arvioitu, että sitä käyttää äidinkielenään, toisena kielellään tai vieraana kielenä noin 10 000 kuulevaa suomalaista. Kuurojen ja viittomakielen asema oli Suomessa suhteellisen hyvä 1800-luvun jälkipuoliskolla. Tämän jälkeen alkoi pitkä synkkä kausi, *oralismin* aika, joka oli vallalla 1900-luvun alusta aina 1970-luvulle asti. Oralismi on kuurojenopetuksen suuntaus, jossa pidetään erityisen tärkeänä puheen ja kirjoittamisen oppimista ja jossa usein jopa täysin kielletään viittomakielen käyttäminen. 1970-luvulta lähtien kuurojen ja viittomakielen asema alkoi vähitellen jälleen parantua.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa viittomakieltä on tutkittu vuodesta 1984 lähtien. Viittomakielen tutkijan virka perustettiin 1988, mistä alkaen virassa toimineet henkilöt ovat työskennel-

leet Kuurojen Liiton tutkimus- ja sanakirjatyön yksikössä. Liitto on tarjonnut viittomakielisen työyhteisön ja tutkimuskeskus työntekijänsä paksuuden kulloinkin meneillä olevaan hankkeeseen.

1996 tutkimuskeskus alkoi tehdä myös viittomakielen kielenhuoltoa, kun sen alaisuuteen perustettiin *suomalaisen viittomakielen lautakunta*. Työskentelynsä käytänteiden luomisen ja laajojen periaatekeskustelujen ohella lautakunta on ehtinyt käsitellä jo paljon myös konkreettista kieliaineistoa. Se on mm. kommentoinut laajasti kirkkokäsikirjan viittomakielisiä käännosehdotuksia, suosittanut tiettyjä tapoja nimien ja niihin rinnastettavien käsitteiden ilmaisemiseen viittomakielellä sekä antanut suositukset kännykän, euron ja sentin viittomavastineista. Lautakunta tiedottaa toiminnastaan pääasiassa tutkimuskeskuksen kotisivujen välityksellä.

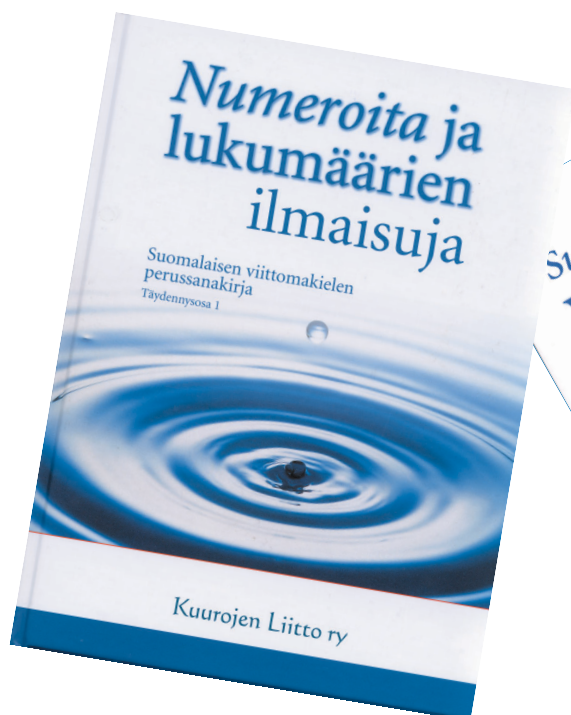
Vuonna 2002 saatiin päätökseen kaksi hanketta: suomalaisen viittomakielen numeroiden ja määrän ilmaisut sekä suomenruotsalaisen viittomakielen tutkimushanke. *Numeroita ja lukumäärien ilmaisuja* on ensimmäinen täydennysosa 1998 julkaistuun Suomalaisen viittomakielen perussa-

nakirjaan. Perus- ja järjestyslukujen lisäksi se esittelee laajasti viittomakielille tyypillisiä muodoiteita, joissa lukuviittoma on sulautunut substantiivi- viittomaan. Esimerkkinä tällaisesta muodosteesta on oheisessa kuvassa esitetty viittoma, joka merkitsee 'kolme viikkoa sitten'. Viikkoa merkitsevään viittomaan on sulautunut sekä lukuviittoma KOLME että käden liike taaksepäin, mikä tuo viittomaan merkityksen 'aikaisemmin, 'sitten'.

Karin Hoyerin johdolla edenneen suomenruotsalaisen viittomakielen tutkimushankkeen tuloksia esitellään sanakirjatyyppisessä julkaisussa *Se vårt språk! Näe kielemme!*. Hanke oli ensimmäinen tuota katoamassa olevaa kieltä tarkasteleva tutkimus. Äidinkielisten viittojen haastatteluja analysoimalla saatiin mm. selville, että suomenruotsalainen viittomakieli sijoittuu suomalaisen ja ruotsalaisen viittomakielen välimaastoon ja siinä on piirteitä kummastakin. Toisaalta suomenruotsalaisessa viittomakielellä on paljon täysin oma- peräistäkin viittomistoa.

Leena Savolainen

Viittomakielen tutkija

FORSKNINGSCENTRALENS SVENSKA VERKSAMHET

År 2002 var ett resultatrikt år för svenska avdelningen. Två nya handböcker gavs ut, Eivor Sommar-dahls *På god grund. Idébok för skolan* och Monika Äikäs *Skriv klart. Språkliga råd för läro-medelsförfattare och läromedelsöversättare*. Den förra delades ut till alla lärare i de svenska grundskolorna och gymnasierna i vårt land, vilket avsevärt bidrog till att öka forskningscentralens synlighet i skolvärlden. Språkgranskningsprogrammet *Svefix*, som utarbetats av Lingsoft i samarbete med svenska avdelningen, lanserades på hösten och väckte positiv uppmärksamhet (se nästa sida). *Finlandssvensk ordbok* kom ut i sin tredje upplaga.

Den stora efterfrågan på språkvård fortsatte. Utöver Rundradion, som redan i ett tjugotal år har köpt språkvård motsvarande 70 % av ett årsverke, var de viktigaste finansiärerna för verksamheten Konstsamfundet (språkvård för Hufvudstadsbladet) och Svenska folkskolans vänner (språkgranskning av läromedel). Därtill kom språkvården för regional- och lokaltidningarna i samband med projektet *Tidningen till klassen*, språkvård för Finska notisbyrån och ett stort antal kurser och språkgranskningsuppdrag.

Forskningscentralens svenska språknämnd kom på allvar i gång med arbetet på ett handlingsprogram för svenskan i Finland. Arbetet ingår i Svenska kulturfondens Framtidsprojekt. Texten för programmet skrivs av språknämndens ordförande, professor Marika Tandefelt. Under första halvåret anordnade nämnden i samarbete med svenska avdelningen en serie på fem specialseminarier som grund för handlingsprogrammet: ett första inledande seminarium med föreläsare bl.a. från Sverige (Svenska språknämnden och Kommittén för svenska språket) och specialseminarier om utbildning, medier och förlag, fritiden samt arbetslivet. I varje seminarium deltog omkring 20 personer, bland dem flera från svenska avdelning-

en. Utkastet till handlingsprogrammet har diskuterats i språknämnden, och handlingsprogrammet väntas bli klart våren 2003.

Framtiden för *Ordbok över Finlands svenska folkmål* tryggades genom att Svenska litteratursällskapet i Finland trädde in som ny förläggare av ordboken. Redigeringen av materialet för band IV fortgick utan komplikationer trots tidvis reducerad personal.

Den finlandssvenska textkorpusen blev tillgänglig via webben, och forskningscentralen, Svenska litteratursällskapet och Nordica tillsatte en samsarbetsgrupp för att planera den fortsatta utvecklingen av den.

Avdelningen deltog i arrangemangen av Hugo Bergroth-dagen på Hanaholmen och det svenskfinska översättarseminariet i Sollentuna. Dessutom medverkade de anställda vid ett tjugotal kurser och seminarier ordnade av utomstående med sammanlagt inemot 50 undervisningstimmar (vartill kommer deltagande i diskussioner och närvaro vid t.ex. seminarier) och höll sammanlagt ca 30 föredrag och allmänna föreläsningar om språkvård, finlandssvenska etc.

Svenska avdelningen var representerad i ett tjugotal finländska och nordiska språkligt relaterade nämnder, kommittéer och andra samsarbetsorgan.

Listan över personalens publikationer upptar, förutom de böcker som nämns ovan, tre böcker där de anställda medverkat som redaktörer och ca nittio artiklar, av vilka sju längre vetenskapliga artiklar och resten huvudsakligen kortare språkvårdsartiklar, recensioner o.dyl.

Mikael Reuter

Avdelningsföreståndare

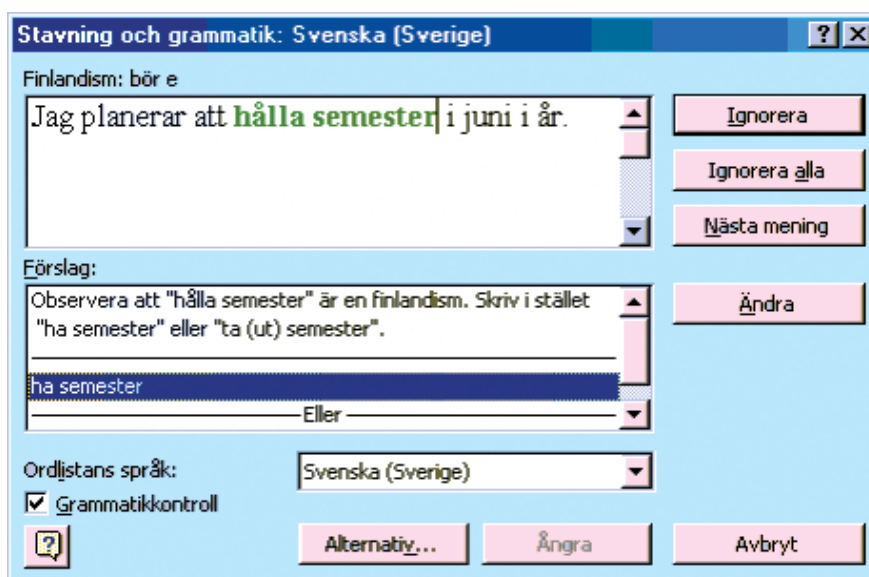
SVEFIX – ETT PROGRAM FÖR TEXTKONTROLL

Den finlandismkontroll som det finländska språkteknologiföretaget Lingsoft Ab har utvecklat i samarbete med forskningscentralens svenska avdelning och integrerat med sin stavningskontroll och sin grammatikkontroll är en av de stora språkvårdssatsningar som Svenska kulturfonden har understött under de senaste åren. Kombinationen av de tre språkverktygen har fått namnet Svefix och den lanserades i början av oktober.

Finlandismkontrollen i Svefix bygger huvudsakligen på *Finlandssvensk ordbok* och upptäcker och kommenterar cirka tvåtusen finlandismer av olika slag, både enskilda ord, former och konstruktioner. Syftet är att göra den som skriver uppmärksam på finlandismer i sin text. Att ett ord eller uttryck är en finlandism behöver i sig inte betyda att det är ett "fel" eller att det inte bör användas i texten. Vissa typer av finlandismer är berättigade i sitt speciella sammanhang, och i flera fall finns det helt enkelt inte någon sverigesvensk motsvarighet som kunde komma i fråga. Ord av typen *statsrå-*

det, arbetarinstitut, abiturient, laudatur ska naturligtvis inte bytas ut, men de kan kräva en förklaring om man vänder sig till läsare i Sverige. Å andra sidan finns det ett stort antal finlandismer som inte är motiverade av vare sig stilistiska eller betydelsemässiga skäl och som lätt kan ersättas med ett också i finlandssvenskan fullt gångbart ord eller uttryck. Hit hör bl.a. flera så kallade översättningslån från finskan.

Strukturellt sett kan finlandismerna vara av flera olika slag: enskilda ord (den största gruppen), t.ex. *acka, barberare, haska, merkonom, socialskyddssignum*, böjningsformer av vissa ord, t.ex. *besluter, nummern, (flera) studeranden*, fasta flerordsenheter, t.ex. *av orsak eller annan, i sista somras, sist och slutligen*, fraser, t.ex. *gyllene handslag, karelsk pirog, tom röstsedel, dubbelt dyrare, på någons försorg, brinna fast, framgå ur, bli på övertid, stänga radion, kölden kniper* samt konstruktioner med flera satsled, t.ex. *gå åt som smör på heta stenar; ha sin egen ko i diket*.

Svefix upptäcker bl.a. olika slag av finlandismer i en text och ger förslag till alternativa ord eller uttryck.

Mikael Reuter
Avdelningsföreståndare

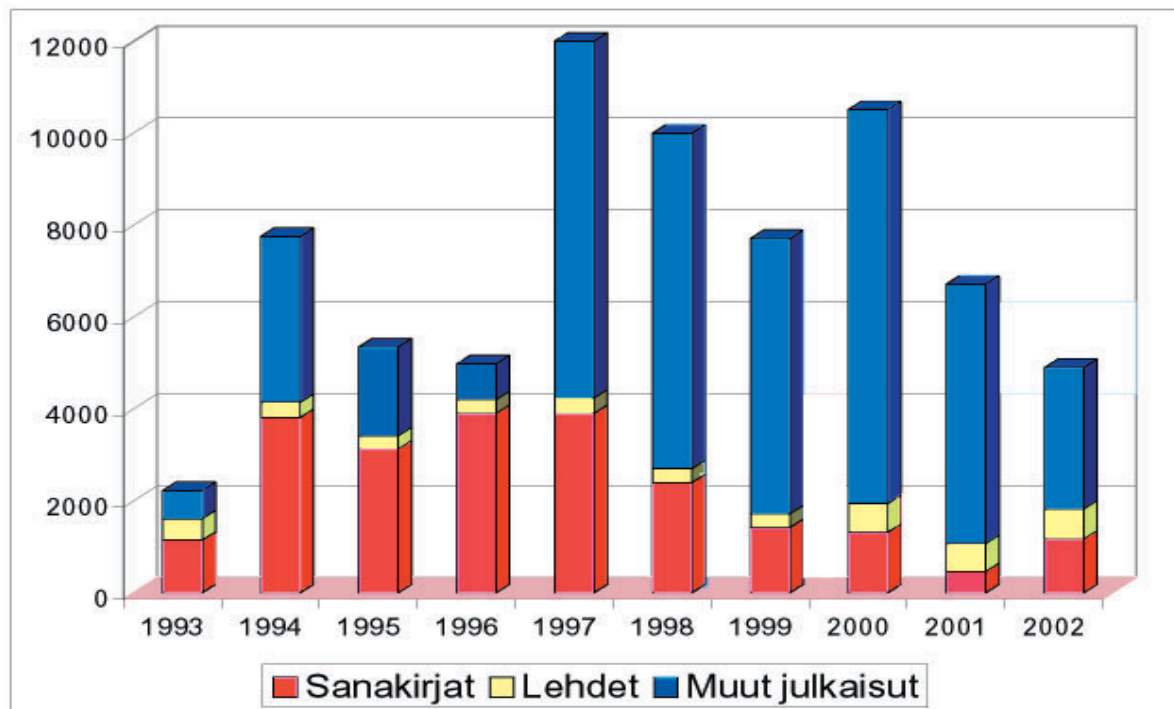
ARKISTOT

ARKISTOJEN SUORITTEET 1998–2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Asiakaskäynnit	1 500	1 467	1 384	1 001	1 161
Kartunta arkistolippuina	15 000	33 900	217 910	74 042	17 807
Äänitteiden kartunta tunteina	185	144	150	86	76
ATK-aineistojen käyttöluvut	108	79	138	135	139
Sähköiset arkistot sanoina*	36 500 000	53 200 000	76 000 000	77 000 000	16 788 000*

*Vuodesta 2002 alkaen luku ei sisällä CSC:n palvelimella olevia aineistoja.

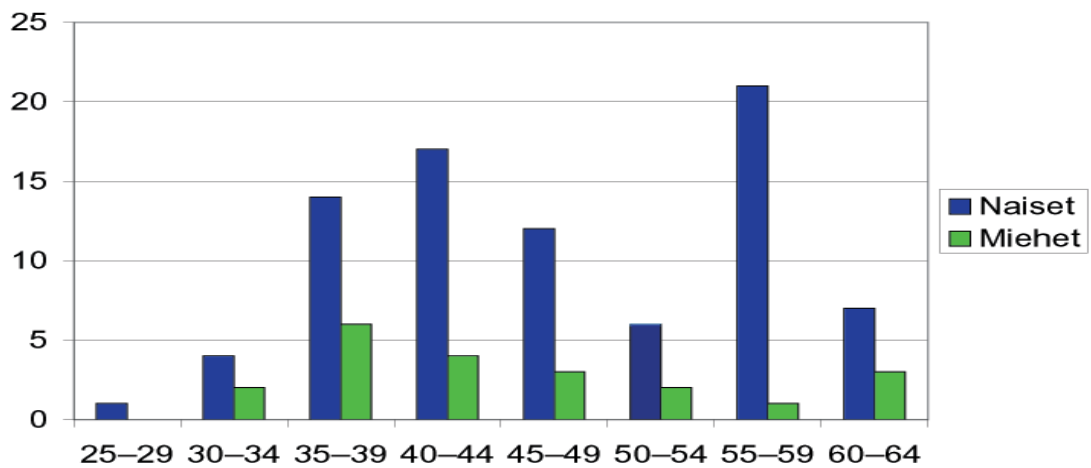
JULKAISUJEN MÄÄRÄ SIVUINA 1993–2002

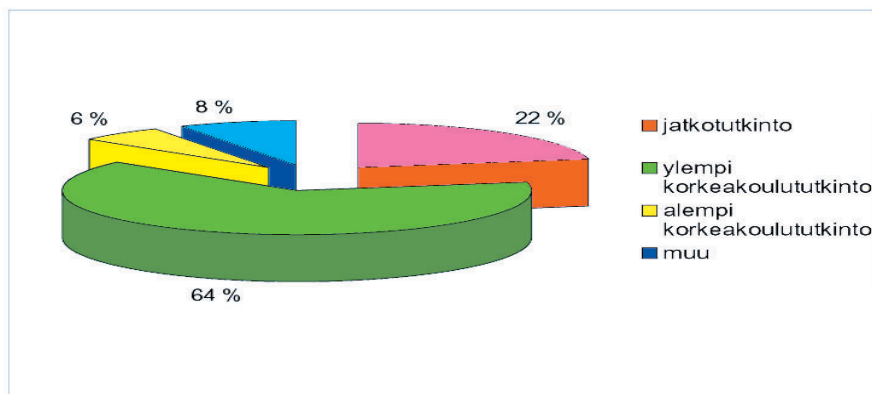

TUNNUSLUKUJA

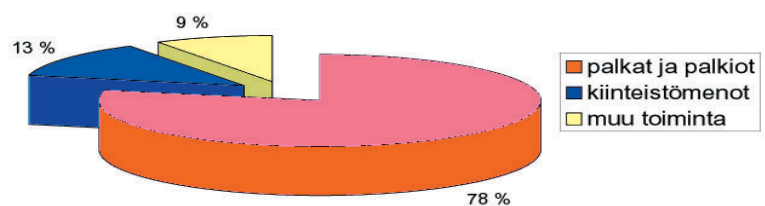
Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön koulutustausta

Määrärahojen käyttö

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA VUODELTA 2002

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio				
	Vuodelta 2002	Edelliseltä vuodelta	Käytettävissä	Käytetty tai kertynyt	Siirretty vuodelle 2003
Varsinaiset määrärahat					
29.88.23 Toimintamenot	2 509 000	117 744	2 626 744	2 554 999	71 745
29.88.53 Veikkausvoittovarot	1 935 000		1 935 000	1 935 000	
Yhteensä	4 444 000		4 561 744	4 489 999	71 745
Ulkopuolinen rahoitus					
29.88.23 Liiketaloudellisten suoritteiden tulot ja menot	389 971		389 971	310 709	79 262
29.88.23 Julkisoikeudellisten suoritteiden tulot ja menot					
Kääntäjien tutkintolautakunta	41 164		41 164	51 871	-10 707
Julkaisujen myynti ja rojallit	67 547		67 547		67 547
34.06.02 Palkkaukset ja muut menot (työllistetyt)	32 640		32 640	32 640	0
Opetusministeriö: Suomi-viro-sanakirjaprojekti	29 700		29 700	29 700	0
Muut tieteen tukemisesta aiheutuvat menot	44 987		44 987	44 987	0
Suomen Akatemia: Suomen kielen deskriptiivinen kielioppi	46 803		46 803	42 550	4 253
Digitoitu arkistoaines kulttuurintutkimuksessa	118 077		118 077	134 011	-15 934
Työelämässä olevien henkilöiden jatkokoulutus	10 091		10 091	10 091	0
Tutkijatohtori paikka: Alueelliset puhe- kulttuurit ja modaali-ilmausten kielioppi	24 530		24 530	7 706	16 824
Yhteensä	805 510				141 245
Varsinainen ja ulkopuolinen rahoitus yhteensä	5 249 510		5 367 254	5 154 264	212 990

Tutkimuskeskuksen määrärahat vuodeksi 2002 olivat yhteensä 4 561 744 euroa. Vuodelta 2001 siirtyi 117 744 euroa ja vuodelle 2003 siirtyi 207 847 euroa. Määrärahoista palkkoihin ja palkkioihin kului 78,5 % (v. 2001 82 %). Vuokraan, sähkөөn, vesimaksuihin ja siivoukseen kului 13 % (v. 2001 12,5 %) ja muuhun toimintaan jäi 8,5 % (v. 2001 6 %).

JOHTO

Johtokunta - Direktion

professori Pekka Sammallahti, puheenjohtaja
(professori Antero Niemikorpi)
professori Tapani Lehtinen, varapuheenjohtaja
(professori Jyrki Kalliokoski)
professori Erik Andersson
(professori Marika Tandefelt)
professori Kaisa Häkkinen
(professori Leena Kytömäki)
professori Klaus Laalo
(professori Marjatta Palander)
Professori Minna-Riitta Luukka
(filosofian maisteri Päivi Rainò)
professori Pirkko Nuolijärvi
(toimistopäällikkö Mikael Reuter)
erikoistutkija Aino Piehl
(erikoistutkija Riitta Palkki)

Johtaja - Direktör

Pirkko Nuolijärvi
(sijaiset / ersättare Maija Länsimäki ja Mikael Reuter)

Johtoryhmä - Ledningsgrupp

Pirkko Nuolijärvi, puheenjohtaja
Terhi Ainiala, pääluottamusmies
Sari Maamies, kielenhuolto-osasto
Maija Länsimäki, sanakirjaosasto
Ritva Paananen, suunnittelupäällikkö
Liisa Nuutinen, työsuojeluvaltuutettu
Mikael Reuter, ruotsin kielen osasto
Tuula Räihä, hallinto-osasto
Elisa Stenvall, tietohuolto-osasto
Maria Vilkuna, tutkimusosasto
Helena Suni, sihteeri

Osastonjohtajat - Avdelningsföreståndare

Tutkimusosasto: Maria Vilkuna
Kielenhuolto-osasto: Sari Maamies
Sanakirjaosasto: Maija Länsimäki
Svenska avdelningen: Mikael Reuter
Tietohuolto-osasto: Elisa Stenvall
Hallinto-osasto: Tuula Räihä
Kehittämisyksikkö: Ritva Paananen

KIELILAUTAKUNNAT

Suomen kielen lautakunta

professori Harri Mantila, puheenjohtaja
toimittaja Arvi Lind, varapuheenjohtaja
professori Auli Hakulinen
erikoistutkija Pirjo Hiidenmaa
lehtori Anita Julin
toimituspäällikkö Pekka Kukkonen
professori Marjatta Palander
tutkija Taru Kolehmainen, sihteeri

Svenska språknämnden

professori Marika Tandefelt, puheenjohtaja
professori Marianne Nordman, varapuheenjohtaja
opetuspäällikkö Gunborg Gayer
filosofian tohtori Sven-Erik Hansén
päätoimittaja Torbjörn Kevin
filosofian tohtori Ingegerd Nyström
toimistopäällikkö Mikael Reuter
tutkija Charlotta af Hällström, sihteeri

Saamen kielen lautakunta

suunnittelija Matti Morottaja, puheenjohtaja
filosofian kandidaatti Kaarina Vuolab, varapuheenjohtaja
rajavartija Ilmari Mattus
poromies Jouni Mosnikoff
opettaja Inker-Susanna Nutti
opettaja Seija Sivertsen

Romanikielen lautakunta

professori Fred Karlsson, puheenjohtaja
tutkija Henry Hedman, varapuheenjohtaja
tutkija Kimmo Granqvist
romanikielen opettaja Helena Hagert
romaniasiain yhdyshenkilö Unto Jääpuro
pääsihteeri Miranda Vuolasranta
romanikielen opettaja Tuula Åkerlund
erikoistutkija Anneli Hänninen, sihteeri

Suomalaisen viittomakielen lautakunta

koulutuspäällikkö Markku Jokinen, puheenjohtaja
tutkija Päivi Rainò, varapuheenjohtaja
laboratoriotyöntekijä Pirkko Johansson
videotuotantotyöntekijä Harry Malmelin
viittomakielen lehtori Terhi Rissanen
apuopettaja Esa Toom
tutkija Leena Savolainen, sihteeri

JULKAISUT VUONNA 2002

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarja (KKTKJ):

- Kahla, Martti: Venäläis-suomalainen kirja-alan sanasto : suomalainen sanahakemisto / Martti Kahla ; taitto **Helena Suni**. - Helsinki, 2002. - 96 s. Liittyy v. 1988 peräisin olevaan samannimiseen teokseen (KKTKJ ; 123)
- Koivisto, Viljo: Drabibosko liin / Viljo Koivisto ; kansi Helena Suni. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 136 s. : kuv. (KKTKJ ; 120) Sisältö: S. 117–136: Laavengiiri: laavengiiri hin tšerde Viljo Koivistosko materiaalosko botnosta / **Kimmo Granqvist**
- Se vårt språk! : Finlandssvensk teckenspråk : 38 ordboksartiklar = Näe kielemme! : Suomenruotsalainen viittomakieli : 38 sanakirja-artikkelia / toim. **Karin Hoyer**. - Helsinki : Kuurojen liitto, 2002. - 110 s. : kuv. + 1 videokas. (84 min) (Kuurojen liitto ry:n julkaisuja ; 21)(KKTKJ ; 122) Huomautus: Julkaisu koostuu kirjasta ja videosta.
- Sukunimi? Etunimi? : maahanmuuttajien nimijärjestelmistä / toim. **Pirjo Mikkonen** ; taitto ja kansi **Helena Suni**. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 116 s. (Kielenkäytön oppaita ; 3) (KKTKJ ; 114)
- Suomalaisen viittomakielen perussanakirja. Täydennysosa 1 : Numeroita ja lukumäärien ilmaisuja / [toimitus ... **Leena Savolainen** ... et al.] ; [julkaisijat: Kuurojen liitto ry, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus]. - [Helsinki] : KL-Support, 2002. - 181 s. : kuv. ; 27 cm + videokas. (KKTKJ ; 121)
- Virkapukuinen kieli / toim. **Vesa Heikkinen**. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. - 279 s. (Tietolipas ; 182)(KKTKJ ; 112)

Skrifter / Forskningscentralen för de inhemska språken:

- Avgränsning av namnkategorier : rapport från NORNA:s tjugonionde symposium på Svidja 20–22 april 2001 / **Terhi Ainiala & Peter Slotte** (red.) ; taitto ja kansi **Helena Suni**. NORNAs symposium (2001). - [Helsingfors] : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2002. - 190 s. (Skrifter / Forskningscentralen för de inhemska språken ; 4)

Kirjat - Monografier

- af Hällström, Charlotta & Reuter, Mikael**: Finlandssvensk ordbok. - 3. upplag. - Esbo : Schildt, 2002. - 190 s. Jussila, Raimo: Aina mielessä : lempisanakirja / Raimo Jussila, **Maija Länsimäki** : Helsinki : WSOY, 2002. - 256 s. : kuv.
- Kielenhuollon käsikirja / Katariina Iisa, **Aino Piehl**, Hannu Oittinen. - Uud. ja päivitetyn laitoksen 1. p. - (5. laajennettu ja muutettu painos). - Helsinki : Yrityskirjat, 2002 (Gummerus). - 357 s.
- Reverse dictionary of Mari (Cheremis) = Obratnyj slovar' marijskogo äzyka / compiled by Jorma Luutonen, Sirkka Saarinen, **Arto Moisio**, Oleg Sergejev, Lidiya Matrosova. - Helsinki : Sociéte finno-ougrienne, 2002. - xxii, 446 s. (Lexica Societatis Fenno-Ugricae ; 28)
- Sommardahl, Eivor**: På god grund : idébok för skolan / Eivor Sommardahl ; taitto **Helena Suni**. - [Helsingfors] : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2002. - 64 s.
- Tandefelt, Marika - **Slotte, Peter**: Hugo Bergroth-sällskapet : de tio första åren / beskrivna av Marika Tandefelt och Peter Slotte. - Helsingfors : Hugo Bergroth-sällskapet, 2002. - 44 s. : kuv.
- Tiedepolitiikan toimialan tulosohtauksen kehittäminen / Sakari Karjalainen, **Ritva Paananen**, **Elisa Stenvall** et al. - Helsinki : Opetusministeriö, 2002. (Opetusministeriön työryhmien muistioita ; 46:2002). - 37 s. + liitt.
- Äikäs, Monica**: Skriv klart. Språkliga råd för läromedelsförfattare och läromedelsöversättare. - Esbo : Schildt, 2002. - 82 s.

Toimitteet - Redigerade verk

- Språk i Norden 2001 : årsskrift for språknemndene i Norden / red. av Birgitta Lindgren... **Charlotta af Hällström, Aino Piehl** [et al.]. - Oslo : Novus, 2001. - 223 s.
- Studier i svensk språkhistoria. 6 : Förhandlingar vid Femte sammankomsten för svenska språkets historia, Helsingfors 11–12 maj 2000 / utgivna av Gunilla Harling-Kranck, Hanna Lehti-Eklund ; under medverkan av **Peter Slotte** ...et al. - Helsingfors : Universitetstryckeriet, 2002. - 258 s. : taul., kartt. (Folkmålsstudier ; 41)

Artikkelit - Artiklar

Tieteelliset artikkelit ja katsaukset - Vetenskapliga artiklar

- Aalto, Tiina:** Osoitteena Osmankäämintie: tutkimus eräästä ryhmänimistöstä (Summary: Multiple naming schemes: street naming using plant names) // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 2, s. 208–222 [ref.]
- Ainiala, Terhi:** Finnish names of cultivated lands // *Onoma* : Journal of the International Council of Onomastic Sciences. - Leuven. 37 (2002). S. 181–188
Förord // *NORNAs symposium: Avgränsning av namnkategorier*. - [Helsingfors] : Forskningscentralen för de inhemska språken 2002. (Skrifter / Forskningscentralen för de inhemska språken ; 4), s. 7–8
Nordisk namnforskning 2001. Finland / Terhi Ainiala & Gunilla Harling-Kranck // *Namn och bygd*. - Uppsala. 90 (2002), s. 138–143
Onomastic research in Finland / Ritva Liisa Pitkänen, Terhi Ainiala // *History of the study of toponyms in the Uralian languages*. - Debrecen - Helsinki, 2002. (Onomastica Uralica ; 2), s. 81–119
Paikannimistöntutkimuksen valinnat: etymologioista sosio-onomastiikkaan / Terhi Ainiala, Ritva Liisa Pitkänen // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 2, s. 231–240
Sosio-onomastiikka vahvasti esillä Uppsalan nimistökongressissa / Terhi Ainiala ja Minna Saarela-Maunumaa // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 4, s. 576–580
Sulla toponomastica finlandese della lingua parlata // *Rivista italiana di onomastica*. - Roma : Società Editrice Romana. 8 (2002) : 1, s. 341–342
Urbana namn som namnkategori (Summary: Urban names as name category) // *NORNAs symposium: Avgränsning av namnkategorier*. - [Helsingfors] : Forskningscentralen för de inhemska språken 2002. (Skrifter / Forskningscentralen för de inhemska språken ; 4), s. 79–88
- Eiras, Vuokko:** Zur Bedeutungsangabe in den Wörterbüchern der obugrischen Sprachen // *Wusa wusa - Sei gegrüsst! Beiträge zur Finnougristik zu Ehren von Gert Sauer dargebracht zu seinem siebzigsten Geburtstag*. - Wiesbaden : Societas Uralo-Altaica, 2002. (Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica ; 57), s. 95–102
- Eronen, Riitta:** Wortwechsel auf Finnisch // *Deutsch-finnische Rundschau : offizielle Zeitschrift der Deutsch-Finnischen Gesellschaft e.V.* - Fellbach : Deutsch-Finnische Gesellschaft. 2002 : Dezember, s. 22–23
- Granqvist, Kimmo:** Finnish Romani phonology and dialect geography // *SKY Journal of Linguistics*. - Helsinki : Suomen kielitieteellinen yhdistys. 15:2002, s. 61–83
Laavengiiri: laavengiiri hin tšerde Viljo Koivistosko materiaalosko botnosta // *Koivisto, Viljo: Drabibosko liin*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. S. 117–136
- Heikkinen, Vesa:** Kriittinen lukutaito kansalaistaitona - ja -tottelemattomuutena // *Kielikuvia* : Nykysuomen seuran tiedotuslehti. - Tampere : Nykysuomen seura. 2002 : 2, s. 2–9
Niin kuin esim. kyllä sir. Koululainen järkeilee, mitä virkakieli on // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. S. 174–190
Tietoa tuotteesta, jolla on visio, imago ja profiili. Millainen teksti on kunnan viestintästrategia? // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. S. 28–52
Virkakieli lumoo ja pelottaa // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2002. S. 7–25
- Hiidenmaa, Pirjo:** Standardkielten asema monikielistyvissä Euroopassa // *Europäische Hochsprachen und mehrsprachiges Europa* / Gerhard Stickel (Hg.). - Mannheim : Institut für Deutsche Sprache, 2002. S. 93
- af Hällström, Charlotta:** Normeringen i Finlandssvensk ordbok // *LexicoNordica*. - Oslo : Nordisk forening for leksikografi. 9 (2002), s. 51–62
- Kankaanpää, Salli:** Tiedottamisesta imagomarkkinointiin. Viraston lehdistötiedote ennen ja nyt // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. S. 53–72

- Laitinen, Lea:** Wästaräkki ja koskikara // *Äidinkielen merkitykset*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. S. 388–406
- Lauerma, Petri:** Aimo Turunen 1912–2000 // *Finnisch-ugrische Forschungen : Zeitschrift für finnisch-ugrisch Sprach- und Volkskunde*. - Helsinki : Suomalais-Ugrilainen Seura. 57 (2002) : 1–3, s. 452–454
- Lounela, Mikko:** Aiming Towards Best Practices in XML Techniques for Text Corpora Annotation: City of Helsinki Public Works Department - A Case Study // *Towards the Semantic Web and Web Services. Proceedings of the XML Finland 2002 Conference* / Eero Hyvönen and Mika Klemettinen (eds.) - Helsinki : Institute for Information Technology. (HIIT Publications ; 2002-03), s. 123–135
- Martola, Nina:** Behandlingen av perfektparticip i ordböcker // *Svenskans beskrivning 25* / Utg. Marketta Sundman och Anne-Marie Londen. - Åbo, 2002. S. 176–188
- Moisio, Arto:** Imennye slovosochetaniya marijskogo i chuvashskogo jazykov // *Volgan alueen kielikontaktit. Symposiumi Turussa 16.18.–8.2001 / Toim. Jorma Luutonen*. - Turku, 2002. (Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja ; 70). S. 143–151
- Nuolijärvi, Pirkko:** The Language Situation in Finland / Sirkku Latomaa and Pirkko Nuolijärvi // *Current Issues in Language Planning*. 2002 : 4, s. 1–108
Miten kielentutkija analysoi yhteiskuntaa? // *Kieli yhteiskunnassa - yhteiskunta kielessä* / toim. Anna Mauranen & Liisa Tiittula. - Jyväskylä, 2002. (AFinLAN vuosikirja 2002 / n:o 60), s. 13–33
Yksilön kielelliset oikeudet Suomessa // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 3, s. 385–397
- Paikkala, Sirkka:** Ortnamn i personnamn och personnamn i ortnamn // *Venneskrift til Gulbrand Alhaug* / Tove Bull, Endre Mørck, Toril Swan (red.). - Tromsø : Universitetet i Tromsø, 2002, S. 137–140
Surnames in Finland on the threshold of the new millennium // *Onoma : Journal of the International Council of Onomastic Sciences*. - Leuven. 37 (2002). S. 267–277
- Paloposki, Outi:** Enriching translations, simplified language? // *Target : international journal of translation studies*. - Amsterdam : Benjamins Publishing. 13 (2001) : 2, s. 265–288
Kääntäminen ja variaatio. Kaunokirjallisuuden suomennosten historia 1809–1850 // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen seura. 106 (2002) : 2, s. 247–251
- Piehl, Aino:** The influence of EC legislation on Finnish legal language : how to assess it? // *The development of legal language : papers from an international symposium held at the University of Lapland, September 13–15, 2000* / edited by Heikki E. S. Mattila. - Helsinki : Finnish Lawyers' Publishing, 2002. S. 101–112
- Pitkänen, Ritva Liisa:** Onko Uudellamaalla virolaisia lainanimiä? // *Nime murre : pühendusteos Valdek Palli 75. sünnipäevaks 30. juunil 2002* / koostanud Marja Kallasmaa. - Tallinn : Eesti Keele Sihtasutus, 2002. (Eesti Keele Instituudi toimetised ; 11), s. 189–198
Onomastic research in Finland / Ritva Liisa Pitkänen, Terhi Ainiala // *History of the study of toponyms in the Uralian languages*. - Debrecen - Helsinki, 2002. (Onomastica Uralica ; 2), s. 81–119
Paikannimistöntutkimuksen valinnat: etymologioista sosio-onomastiikkaan / Terhi Ainiala, Ritva Liisa Pitkänen // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 2, s. 231–240
Passato, presente e futuro degli studi onomastici nel mondo [vastaajana Ritva Liisa Pitkänen] / a cura di Enzo Caffarelli // *Rivista italiana di onomastica*. - Roma : Società Editrice Romana, 2002. 8 (2002) : 2, s. 439–502
- Punntila, Matti:** Vandumisest eesti ja soome moodi / Mati Erelt ja Matti Punntila, // *Lähivertailuja 12. Soome-eesti kontrastiivseminar 30.5.–1.6.2001 Käärriku*. - Tartu : Tartu Ülikool, 2002. (Tartu Ülikooli Eesti keele õppetooli toimetised ; 19), s. 11–20
- Raevaara, Liisa:** Kuvaukset keskustelussa: potilaiden esittämät alkoholinkäytön kuvaukset lääkärin vastaanotolla // *Kieli yhteiskunnassa - yhteiskunta kielessä* / toim. Anna Mauranen & Liisa Tiittula. - Jyväskylä, 2002. (AFinLAN vuosikirja 2002 / n:o 60), s.121–144
- Reuter, Mikael:** Ny språklag i Finland - en omöjlig ekvation? // *Språkpolitik : Rapport från ASLA:s höstsymposium Göteborg, 9–10 november 2000* / utgiven av Sally Boyd, Beatriz Dorriots, Monica Haglund-Dragic, Roger Källström. - Uppsala : ASLA, 2002. S. 169–179
Swedish as a national language in Finland // *Europäische Hochsprachen und mehrsprachiges Europa* / Gerhard Stickel (Hg.). - Mannheim : Insitut für Deutsche Sprache, 2002. S. 85–92
- Savolainen, Leena:** The database system used in the Finnish Sign Language Dictionary Project // *Sign Language & Linguistics*. 4 (2001) : 1, s. 125–132
- Sorjonen, Marja-Leena:** Recipient activities: the particle *no* as a go-ahead response in Finnish conversations // *The Language of Turn and Sequence* / Cecilia E. Ford, Barbara A. Fox & Sandra A. Thompson (toim.). - New York : Oxford University Press. (Oxfors studies in sociolinguistics), s. 165–195
- Tiirilä, Ulla:** Homekorva kirjoittaa homeesta vai esittelijä määrärahoista? Lasten tulkintoja esityslistasta // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2002. S. 191–215
- Valtavuo-Pfeifer, Ritva:** Finländskt kulturarv att värna om (Summary: A valuable component of Finland's cultural heritage) // **Ritva Korhonen** and Ritva Valtavuo-Pfeifer // *Namn och bygd*. - Uppsala. 90 (2002), s. 127–132
Gebrauch von Familiennamen der schwedischsprachigen Bevölkerung Finnlands // *Onoma : Journal of*

the International Council of Onomastic Sciences. - Leuven. 37 (2002). S. 279–292
 Manligt inslag i kvinnors efternamnsskick i Finland. Exempel från 1600-talet till idag // *Venneskrift til Gulbrand Alhaug*. - Tromsø : Det humanistiske fakultet Universitet i Tromsø, 2002, s. 221–226

Yleistajuiset artikkelit - Populära artiklar

- Aalto, Tiina:** Paikannimet kertovat ryssän retkistä Suomessa // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 24–25
- Ainiala, Terhi:** Kielentutkija kentällä / Terhi Ainiala ja Marja-Leena Sorjonen // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 26
 Lummenneen arvoitus // *Kuhmoisten Sanomat*. 10.7.2002
 Vepski ja umppari - torniolainen nimimaisema // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 27–28
- Airikka, Vilma & Koivisto, Aino & Rihu, Katja:** Asiointia R-kioskilla // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 31–32
- Bernas, Sandra:** Aktuellt om svenskan i Finland // *Arena för modersmål och litteratur* : medlemsblad för Svenska modersmålläroforeningen i Finland. - Helsingfors : Svenska modersmålläroforeningen i Finland. 2002 : 3, s. 16
 Scenspråksdebatt på Hangö teaterträff // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 17–20
 Svefix - en fin hjälpreda // *Arena för modersmål och litteratur* : medlemsblad för Svenska modersmålläroforeningen i Finland. - Helsingfors : Svenska modersmålläroforeningen i Finland. 2002 : 4
 Taal dialekt i staan! // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 24–25
- Eronen, Riitta:** Arki, pyhä ja lauantai. Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 39–40 (Kysyttyä)
 Eettinen banaani // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 1, s. 15
 Kaksipuolinen mutta oikeanpuoleinen // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 48 (Kysyttyä)
 Kaupunkipyörä ja muita kesäsanoja // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 3, s. 16
 Komparaation keinot - voiko ruusukin olla ruusumpi? // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 9–13
 Mainitunlainen ja viimeksi mainitun lainen // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 48 (Kysyttyä)
 Pistekirjoituksesta mustakirjoituksella // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 34–35
 Suomentaja retkellä kieleen // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 34–36 (Kieli työssä)
 Vanhempi vai vanhahko herra? // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 3, s. 17–19
 Vuoden 2002 puheenaiheita ja uudissanvoja // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 4, s. 16
 Yksiniitinen. Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 48 (Kysyttyä)
 Ylioppilasaineen ja sen arvostelun avainsanoja // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 22–23
- Forsman, Sandra:** Den språkgranskade tidningen till klassen // *Arena för modersmål och litteratur* : medlemsblad för Svenska modersmålläroforeningen i Finland. - Helsingfors : Svenska modersmålläroforeningen i Finland. 2002 : 1, s. 12
 Det var bättre förr? // *Arena för modersmål och litteratur* : medlemsblad för Svenska modersmålläroforeningen i Finland. - Helsingfors : Svenska modersmålläroforeningen i Finland. 2002 : 2
 Fem seminarier om hotad svenska blir handlingsprogram // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 24–27
- Granqvist, Kimmo:** Romanikielen lautakunnan suosituksia // *Latšo diives* : romaniväestön koulutusyksikön tiedotuslehti. - Helsinki : Opetushallitus. 2002 : 3–4, s. 14–16
 Suomen romanikieli // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 9
- Grönros, Eija-Riitta:** Uudet rahat, uudet sanat // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 1, s. 13
 Uudissanojen seulonta sanakirjatyössä (Summary: Neologisms in lexicography) // *Terminfo*. - Helsinki : Tekniikan sanastokeskus. 22 (2002) : 1, s. 8–10, 24–25
- Heikkilä, Elina:** Keskustelua, kouluttamista ja konsultointia. Kielitoimiston ja Kelan yhteistyö esimerkkinä 2000-luvun kielenhuollosta / Elina Heikkilä ja Annastiina Viertiö // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2002. S. 245–258
 Talo täynnä tekstityöläisiä / Annastiina Viertiö ja Elina Heikkilä // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 27–29 (Kieli työssä)
 Tehtävää sanajärjestyksellä monta on // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 8, s. 58–60
 Yläasteen opettajasta Kielitoimiston kouluttajaksi / Elina Heikkilä ja Minna Pyhälähti // *Virke* : Äidinkielen opettajain liiton jäsenlehti. - Helsinki : Äidinkielen opettajain liitto. 2002 : 3, s. 26–29
- Heikkinen, Vesa:** Melkoinen Peura // *Kaltio* : pohjoissuomalainen aikakauslehti. Vol. 58 (2002:2), s. 56–58
 Muuttuva, moninainen virkakieli // <http://www.suomi.fi/suomi/yleiset/arkisto-artikkelit/muuttuva-moninainen-virkakieli/>

- Sanoin hallittu maatalous // *Maaseudun tulevaisuus*. - Helsinki : Maataloustuottajain keskusliitto. 12.7.2002 (Alakerta)
Vedestä nousee kasvi [Osa jutussa Mistä ne laulaa?] // *Nyt, Helsingin Sanomat*. 17.5.2002
Virkakielistä tietoa // *Terminfo*. - Helsinki : Tekniikan sanastokeskus. 23 (2002) : 3, s. 18–19
- Heinonen, Tarja Riitta:** “Harvoin esiintyvä verbimuoto”, mahdollinen vai mahdoton?
Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 38 (Kysyttyä)
Pölkky- ja muut päät, eräs kiintoisa yhdyssanatyppi // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 32–33
- Hiidenmaa, Pirjo:** Millaisia malleja mediatekstit antavat kirjoittamiseen? // *Virke* : Äidinkielen opettajain liiton jäsenlehti. - Helsinki : Äidinkielen opettajain liitto. 2002 : 1, s. 6–9
Miten saan Tieto-Finlandia-palkinnon // *Hiidenkivi*. (2002) : 5, s. 20–22
- Hoyer, Karin:** Det finlandssvenska teckenspråket - ett av våra minsta minoritetsspråk // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 4–7
- Hurtta, Heikki:** Ongelmakirjainten ääntäminen : kuu ja set // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 31–32
Piekana ei ole kana // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 49 (Kysyttyä)
Puun taimenia // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 49 (Kysyttyä)
- Hyvärinen, Riitta:** Aku Ankassa puhutaan harkitun hulttomasti // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 37–39
Joka - kirjoittajan kaveri // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 8, s. 28
Jupinaa julkisnimitystä // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 6, s. 69–70
Kirjoitetaanko suomea niin kuin puhutaan? // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 1, s. 22
Kolme katsetta virkakieleen // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2002. S. 233–244
Merkillisiä kysymyksiä // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 5, s. 38
Suklaa maistuu hyvältä ja hyvälle // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 2, s. 52–53
Sähköä asiakassuhteisiin // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 18–20
- af Hällström, Charlotta:** Driftig lärarutbildare belönad // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 20–21
Hugo Bergroth-sällskapet 10 år // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 18–19
Idéspruta och inspirationskälla för skolorna // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 22–23
- Joki, Leena:** Djoržhan ja Valdain murrettä. Karielast'a paginatubua Tveristä ja Novgorodista // *Karjalan heimo* - Helsinki : Karjalan sivistysseura. 88 (2002) : 5–6, s. 73
Tver - vanha venäläinen kaupunki // *Karjalan heimo* - Helsinki : Karjalan sivistysseura. 88 (2002) : 9–10, s. 148–149
- Kallio, Jussi:** Mennessä // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 16–17
Miessuku ja kielenhuolto // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 26
- Kolehmainen, Taru:** Jäähyväiset markalle // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 4–8
Kielitoimiston kanta perheestä // *Kotimaa*. - Helsinki. 17.5.2002
Kun Elias Lönnrot kävi Lammilla ja Koskella // *Keski-Häme*. Lammi. 4.4.2002
Speltti, vehnää historian hämärästä // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 40
Uskon “pyhän yhteisen seurakunnan” // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 33–35
- Maamies, Sari:** Kielenhuolto euroaikaan // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. S. 12
Kieli on mietinnön arvoinen // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 3
Koulun eväin maailmalle // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 3
Kuhnikaa, pojat! // *Hyvä Terveys*. - Helsinki : *Hyvä Terveys*. 2002 : 12, s. 9 (Lääkäriin sana)
Mitä kielenhuoltaja tekee? // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 3
Mitä kielenhuoltaja tekee <http://www.suomi.fi/suomi/yleiset/arkisto-artikkelit/mita-kielenhuoltaja-tekee/>
Normatiivista vapaamielisyyttä? // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 3
Periaatteista ruohonjuureen - Kielitoimiston arkea // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 10–12
Pilkkipulma. Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 40 (Kysyttyä)
Sanasatoa // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 2, s. 22–26
Teknosukupolvi tinnittää // *Hyvä Terveys*. - Helsinki : *Hyvä Terveys*. 2002 : 2, s. 9 (Lääkäriin sana)
Vähäenerginen ruokavalio // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 41 (Kysyttyä)
Ylioppilasaine ja ajan henki - sensorien ajatuksia aineista // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 11–21
- Martola, Nina:** Ny svensk ordbok // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 37–41
- Mikkonen, Pirjo:** Johdanto // *Sukunimi? Etunimi?* : maahanmuuttajien nimijärjestelmistä / toim. Pirjo Mikkonen. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. S. 7–11
Maahanmuuttajien nimijärjestelmistä // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 13–18

- Mikä paikka on Maghreb? // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 39 (Kysyttyä)
 Onko herra Ivanovin puoliso rouva Ivanov vai rouva Ivanova? Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 47 (Kysyttyä)
 Pilvin vai Pilven - etunimien ja appellatiivien ristivetoa // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 9–12
 Sukunimien etuliitteet. Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 39 (Kysyttyä)
 Uusitalon vai Uudentalon? // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 38 (Kysyttyä)
 Vltava vai Moldau? // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 40 (Kysyttyä)
 Volgajoki on yksinkertaisesti Volga // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 39 (Kysyttyä)
- Moilanen, Raija:** Alumni // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 39 (Kysyttyä)
 Alumnin monet muodot // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 48 (Kysyttyä)
 Onko keli syrjäyttänyt sään? Vastaus // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 41 (Kysyttyä)
 Oulun seutu, Oulunseutu vai Ouluseutu // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 49 (Kysyttyä)
 Puolueiden nimilyhenteet // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 37 (Kysyttyä)
 Seutuistua ja seutuistaa // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 48–49 (Kysyttyä)
- Moisio, Arto:** Mitä Marissa tapahtuu? // *Venäjän aika*. - Vantaa : Novomedia. 2002 : 2, s. 45–46
- Nuolijärvi, Pirkko:** Forskningscentralen för de inhemska språken 25 år // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 4
 Ihmisten puheet // *Pirta*. - Helsinki : Kalevalaisten naisten liitto, 2002. 41 (2002) : 3, s. 12–13 (Kolumni)
 Johtajan katsaus : 25-vuotias Kotimaisten kielten tutkimuskeskus // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 2–3
 Kaikenikäisten kieli elää kaiken aikaa // *Gerontologia*. - Jyväskylä : Kasvun ja vanhenemisen tutkijat. 16 (2002) : 2, s. 99–100 (Kielen päällä)
 Kielen elämä: säilymistä, vaihtelua ja muutoksia <http://www.suomi.fi/suomi/yleiset/arkisto-artikkelit/kielen-elama-sailymistä-vaihtelua-ja-muutoksia/>
 Kirjaston merkitys yhteisön kommunikaatiossa // <http://www.turkuamk.fi/tietoyhteiskunnasta-eteenpain/esitykset/pirkko-nuolijarven-esitys.rtf>
 Monikasvoinen kieli // *Pirta*. - Helsinki : Kalevalaisten naisten liitto, 2002. 41 (2002) : 4, s. 10–11 (Kolumni)
 The Research Institute for the Languages of Finland 25 years // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 5
 Suomessa on monta äidinkieltä <http://www.suomi.fi/suomi/yleiset/arkisto-artikkelit/suomessa-on-monta-aidinkieltä/>
 Säilyykö suomen kielen asema? // *Helsingin Sanomat*. 5.5.2002
- Näkkäljärvi, Klemetti:** Saamen kielen tutkijan työkenttää // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 10–11
- Paananen, Ritva:** Uusi tutkimuspoliittinen ohjelma // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. S. 7–8
- Paikkala, Sirkka:** Helsingin nimistö on rikasta jo nykyisellään // *Helsingin Sanomat*. 4.8.2002
- Palkki, Riitta:** Agricolalla ei urheilu-sanaa // *Tiede*. - Helsinki : Helsinki Media. 2002 : 2, s. 63
 Potut pottuina // *Yliopisto*. - Helsinki : Helsingin yliopisto. 2002 : 9, s. 39–40
 Vanha virsikirja internetiin // *Kotimaa*. - Helsinki : Kotimaa. 0356-1135. 8.2.2002
 Viro, Eesti ja suomalaiset // *Länsi-Uusimaa* 18.3.2002
- Paloposki, Outi:** Millaista on suomalainen käännöstutkimus? / Outi Paloposki, Jarmo Harri Jantunen ja Satu Leinonen // *Kääntäjä*. 2002 : 4; s. 1–2
- Piehl, Aino:** Euron tunnus numeron jäljessä // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 37 (Kysyttyä)
 Hankalia tavoitteita // *Virallinen lehti*. - Helsinki : Edita. 2002 : 111, 25.9.2002, s. 19–20 (Hyvää virkakieltä)
 Konventti ja valmistelukunta // *Virallinen lehti*. - Helsinki : Edita. 2002 : 13, 30.1.2002, s. 13 (Hyvää virkakieltä)
 Konventti on EU:n kehittämisen valmistelukunta // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 38 (Kysyttyä)
 Puheenjohtajuuskoukeroita // *Virallinen lehti*. - Helsinki : Edita. 2002 : 61, 29.5.2002, s. 16–17 (Hyvää virkakieltä)
 Sentin lyhentäminen // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 37 (Kysyttyä)
 Tasasumman merkinä , - // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 37–38 (Kysyttyä)
 Tilastot ja virkakieli: “Rukiin kulutus matalaa EU-15:ssä” // *Virallinen lehti*. - Helsinki : Edita. 2002 : 138, 27.11.2002, s. 18–19 (Hyvää virkakieltä)
- Pitkänen, Ritva Liisa:** Nimistön suunnitteluun on jo aikakin suhtautua vakavasti / Ritva Liisa Pitkänen, Peter Slotte ja Saara Welin // *Helsingin Sanomat*. 2.4.2002

- Pyhälähti, Minna:** Kaivattu, kammottu palaute // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 4, s. 68–69
Käyttö- ja kokoamisohjeet - haaste tekstintekijälle // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 21–23
Riittääkö elämä vai tarvitaanko Elämää? // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 3, s. 31
Show'illa Sydneyyn - sitaattilainojen taivutusta // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 9, s. 30
Taipua vai eikö taipua - ohjeita lyhenteiden taivuttamiseen // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 5, s. 98–99
Yläasteen opettajasta Kielitoimiston kouluttajaksi / Elina Heikkilä ja Minna Pyhälähti // *Virke* : Äidinkielen opettajain liiton jäsenlehti. - Helsinki : Äidinkielen opettajain liitto. 2002 : 3, s. 26–29
- Rauhala, Marjo:** Murteenseurua Alatorniolla // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 29–30
- Reuter, Mikael:** Bonja, snaja och håksa // <http://www.suomi.fi/svenska/generell/tidigare-artiklar/bonja-snaja-och-haksa/>
Ett handlingsprogram för svenskan i Finland // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 3–4
Forskningscentralens svenska verksamhet // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 6
Inte antingen eller, utan både och // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 3
Mindeord om Margareta Westman 27.3.1936–15.8.2000 // *Språk i Norden 2001* : årsskrift för språknemndene i Norden / red. av Birgitta Lindgren... Charlotta af Hällström, Aino Piehl [et al.]. - Oslo : Novus, 2001, s. 159–161
Noterat // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 30
Nyckeln till ett människovärdigt liv // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 3–4
Promotion of languages through legislative measures - case studies from Finland // <http://www.folktinget.fi/conference/presentations/legislation.htm>
Stöd minoriteten inom minoriteten // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 3
Vad kan Svefix göra? // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 15–18
Vad är finlandssvenska // <http://www.suomi.fi/svenska/generell/tidigare-artiklar/vad-ar-finlandssvenska/>
Vårda språket genom att använda det! // *Arena för modersmål och litteratur* : medlemsblad för Svenska modersmålsläraresföreningen i Finland. - Helsingfors : Svenska modersmålsläraresföreningen i Finland. 2002 : 1, s. 2, 9
- Räsänen, Matti:** Harva se viikko // *Kielikello*. 2002 : 1, s. 36
Kommentti: Nielevätkö kielenkäyttäjät aggressionsa // *Kielikello*. 2002 : 2, s. 46
Vierassanojen kirjoitusongelmat // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 4–8
- Sarvas, Leena:** Vastaus (Harri Haatosen kysymykseen) // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 40
- Slotte, Peter:** "Gamla Karleby svenska församling" // *Österbottningen*. - Karleby : Österbottningen. 5.11.2002
Nimistön suunnitteluun on jo aikakin suhtautua vakavasti / Ritva Liisa Pitkänen, Peter Slotte ja Saara Welin // *Helsingin Sanomat*. 2.4.2002
Om ortnamn och ortnamnsforskning // <http://www.suomi.fi/svenska/generell/tidigare-artiklar/om-ortnamn-och-ortnamnsforskning/>
- Sommardahl, Eivor:** Frågeschema för begripliga texter // *Officiella tidningen*. - Helsinki : Edita. 28.8.2002 (Myndigheternas svenska)
Motsatsord och ordspråk // *Officiella tidningen*. - Helsinki : Edita. 27.12.2002 (Myndigheternas svenska)
Svefix för bättre svenska texter // *Officiella tidningen*. - Helsinki : Edita. 30.10.2002 (Myndigheternas svenska)
- Sorjonen, Marja-Leena:** Kielentutkija kentällä / Terhi Ainiala ja Marja-Leena Sorjonen // *Kielikello*. 2002 : 4, s. 26
- Stenvall, Elisa:** Tutkimusaineistot karttuivat ja tietoturva parani // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002, s. 13
- Södergård, Lisa:** Från äne till fotknyla - kroppsdelar på dialekt // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 15–16
- Tiililä, Ulla:** Byrokratian tutkija byrokratian pyörytyksessä // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002, s. 218–232
- Tanner, Satu:** Miksi jänistä kutsutaan pupuksi? // *Tiede*. - Helsinki : Helsinki Media. 2002 : 2, s. 64
Yrittäjän alkuperä selvitetty // *Yrittäjä* : suomalaisen yrittäjän ammattilehti. - Helsinki : Suomen yrittäjien keskusliitto. 2002 : 2, s. 54–56
- Torikka, Marja:** Karjalan kielistä ja murteista // *Joulukannel* : Karjalan Liitto ry:n joulujulkaisu. - Helsinki. 2002, s. 63–65
Suomessa runsaasti tverinkarjalan aineistoja - mutta missä tutkijat? // *Karjalan heimo*. - Helsinki : Karjalan sivistysseura. 88 (2002) : 9–10, s. 141–142

- Vähemmistökielten asema esillä Petroskoin kv. kielikonferenssissa // *Karjalan heimo*. - Helsinki : Karjalan sivistysseura. 88 (2002) : 11–12, s. 182
- Vaula, Sari:** Kielenhuollon apuneuvot osaksi kirjoittajan arkipäivää // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 3, s. 62
- Numeroiden maailma havainnolliseksi // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 7, s. 52
- Ostoksilla MetroAutossa tai PC-Superstoressa // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 2, s. 31
- Passiivin ongelmia: Heinäkuussa toimistot ovat suljettu // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 8, s. 38
- Welin, Saara:** Nimistön suunnitteluun on jo aikakin suhtautua vakavasti / Ritva Liisa Pitkänen, Peter Slotte ja Saara Welin // *Helsingin Sanomat*. 2.4.2002
- Viertio, Annastiina:** Epäonnistunut viestintä voi pilata hyvänkin tuotteen // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 24–26
- Huomioon ottaen - mitä sen sijaan? // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 10, s. 41
- Huumevauva löytyi huumeasunnosta // *Suomen Lehdistö* : lehdistön viestintäpoliittinen julkaisu. - Helsinki : Sanomalehtien liitto. 73 (2002) : 4, s. 43
- Keskustelua, kouluttamista ja konsultointia. Kielitoimiston ja Kelan yhteistyö esimerkkinä 2000-luvun kielenhuollosta / Elina Heikkilä ja Annastiina Viertio // *Virkapukuinen kieli*. - Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2002. S. 245–258
- Maine // *Sihteeri & assistentti* : sihteerien & assistenttien ammattilehti. - Helsinki : BBM. 2002 : 1, s. 78–79
- Talo täynnä tekstityöläisiä / Annastiina Viertio ja Elina Heikkilä // *Kielikello*. 2002 : 3, s. 27–29 (Kieli työssä)
- Vilppula, Matti:** Kielikylpyjä rautakaupassa (Språkbud i järnhandeln) // *Kieliviesti* : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. - Stockholm. 2002 : 1, s. 12
- Svarar [Varifrån kommer ordet "kiva"] / översättning Magnus Brenner // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 29

Arvostelut - Recensioner

- Ainiala, Terhi:** Forska i namn (Arv. teos: Forska i namn / Kurt Zilliacus. - Helsingfors, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 27–28
- Opiskelijat nimistöntutkijoina (Arv. teos: Nimien vuoksi / Johanna Komppa, Kaija Mallat & Toni Suutari (toim.). - Helsinki : Helsingin yliopiston suomen kielen laitos, 2001. (Kielen opissa 5) // *Virttäjä*. - Helsinki : Kotikielen seura. 106 (2002) : 1, s. 142–145
- Bernas, Sandra:** Mediekonsumtion - på vilket språk? (Arv. teos: Svenska medier i Finland / Tom Moring & Andrea Nordqvist (red.). - Helsingfors : SSKH Skrifter nr 13, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 29–30
- Människans språkförmåga och språkliga oförmågor (Arv. teos: Språkpsykologi / Dariush Arai. - Studentlitteratur, Lund 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 29
- På god grund (Arv. teos: På god grund. Idébok för skolan / Eivor Sommardahl. - Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 23
- Svensk-finsk språkkontakt nu och då (Arv. teos: Svenskans beskrivning 25. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning Åbo den 11 och 12 maj 2001 / Marketta Sundman & Anne-Marie Londen (utg.). - Åbo, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 29
- Uppbyggande för läromedelsförfattare (Arv. teos: Språkliga råd för läromedelsförfattare och läromedelsöversättare / Monica Äikäs. - Helsingfors, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 23–24
- Översättarens röst (Arv. teos: Översättarens röst / Christina Gullin. - Lund, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 24
- Forsman, Sandra:** Handbok i svenska för den skrivsugne (Arv. teos: Handbok i svenska / Gösta Åberg. - 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 29
- Inspirerande om språkundervisning (Arv. teos: Svenska med sting! Didaktisk handledning med tyngdpunkt på modersmål / Anna-Lena Østern. - 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 29–30
- Mångsidiga Margareta Westman (Arv. teos: Språkets myller / Margareta Westman. - 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 30–31
- Snabbkurs i tvåspråkighetsfrågor (Arv. teos: Finländsk tvåspråkighet / Marika Tandefelt. - Helsingfors, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 31
- Heikkinen, Vesa:** Kritiikin arvoista journalismia? (Arv. teos: Journalismikritiikin vuosikirja 2002 / Toim. Heikki Heikkilä ja Marjut Halminen. - Helsinki, 2002) // *Tieteessä tapahtuu*. 2002 : 5, s. 56–58
- Lukemisto lukeneistolle (Arv. teos: Auli Hakulinen: Lukemisto. Kirjoituksia kolmelta vuosikymmeneltä / toim. Lea Laitinen, Pirkko Nuolijärvi, Marja-Leena Sorjonen ja Maria Vilkuna. - Helsinki : SKS, 2001) // *Tieteessä tapahtuu*. 2002 : 1, s. 55–58

- Nestor Suuren elämä? (Arv. teos: Sanan valta. E. N. Setälän poliittinen, yhteiskunnallinen ja tieteellinen toiminta / Vesa Vares ja Kaisa Häkkinen. - Helsinki, 2001) // *Hiidenkivi*. (2002) : 4, s. 33–34
- Toisinajattelijan tarinoita (Arv. teos: Syyskuun yhdenentoista merkitys / Mikko Lehtonen. - Tampere, 2001) // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 36
- Hiidenmaa, Pirjo:** Järjestys se olla pitää (Arv. teos: Institutionaalinen vuorovaikutus : keskusteluanalyttisiä tutkimuksia / Johanna Ruusuvaara, Markku Haakana & Liisa Raevaara. - Helsinki : SKS, 2001) // *Tieteessä tapahtuu*. 2002 : 1, s. 53–55
- af Hällström, Charlotta:** Avgränsning av namnkategorier (Arv. teos: Avgränsning av namnkategorier. Rapport från NORNA:s tjugonionde symposium på Svidja 20–22 april 2001 / Terhi Ainiala & Peter Slotte (red.). - Helsingfors, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 30
- Engelska språket som hot och tillgång i Norden (Arv. teos: Engelska språket som hot och tillgång i Norden. Tema Nord 2002:561, Nordiska ministerrådet. - Köpenhamn, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 30–31
- Folkmålsstudier 40 (Arv. teos: Folkmålsstudier 40 / Peter Slotte och Hanna Lehti-Eklund (red.). - Helsingfors, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 32
- Jari Kurri på teckenspråk (Arv. teos: Namn i en föränderlig värld / Gunilla Harling-Kranck. - Helsingfors, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 44
- Mångspråkig festskrift (Arv. teos: Språket, människans dotter. Människan, språkets dotter. Lingua, filia hominis. Homo, filius linguae. Essäer på olika språk om språk och kultur / Christer Laurén (red.). - Vasa, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 4, s. 28–29
- Ny sprog litteratur : Finland / Charlotta af Hällström, Aino Piehl // *Språk i Norden 2001* : årsskrift for språknemndene i Norden / red. av Birgitta Lindgren... Charlotta af Hällström, Aino Piehl [et al.]. - Oslo : Novus, 2001, s. 182–186
- Varför är Felix så glad? (Arv. teos: Dagens namn / Marianne Blomqvist. - 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 25
- Koivisto, Vesa:** Lähisukukielet kasvotusten (Arv. teos: Facing Finnic. Some challenges to historical and contact linguistics / Johanna Laakso (ed.). - Helsinki : Finno-Ugrian Society - Department of Finno-Ugrian Studies of the University of Helsinki, 2000) // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 1, s. 149–151
- Koponen, Eino:** Rezension (Arv. teos: Alles im Griff. Homma hanskassa. Idiomwörterbuch Deutsch-Finnisch / Jarmo Korhonen. - Helsinki, 2001) // *Jahrbuch für finnisch-deutsche Literaturbeziehungen*. - Helsinki : Deutsche Bibliothek. S. 265–267
- Kuutti, Pirkko:** Första ordboken / översättning av finska: Nina Martola (Arv. teokset: Eka oikea sanakirjani. Suomi–englanti–suomi / Ilkka Rekiaro & Päivi Rekiaro. - Jyväskylä, 2001 ; Eka oikea sanakirjani. Suomi–englanti–suomi. Puuhavikko / Ilkka Rekiaro & Päivi Rekiaro. - Jyväskylä, 2001) // *LexicoNordica*. - Oslo : Nordisk forening for leksikografi. 9 (2002), s. 229–240
- Lindberg, Silva:** Hur går det till när ord får nya betydelser? (Arv. teos: Semantisk förändring - hur ord får nya betydelser / Sören Sjöström. - 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 30
- Martola, Nina:** Två nya lättillgängliga ordböcker (Arv. teokset: Nordstedts första svenska ordbok / Birgitta Ernby, Martin Gellerstam, Sven-Göran Malmgren, Per Axelsson. - Stockholm, 2001 ; Natur och Kulturs Svenska Ordbok / Per Olof Köhler, Ulla Messelius, Birgitta Hene. - Stockholm, 2001) // *LexicoNordica*. - Oslo : Nordisk forening for leksikografi. Vol. 9 (2002), s. 253–270
- Piehl, Aino:** Ny sprog litteratur : Finland / Charlotta af Hällström, Aino Piehl // *Språk i Norden 2001* : årsskrift for språknemndene i Norden / red. av Birgitta Lindgren... Charlotta af Hällström, Aino Piehl [et al.]. - Oslo : Novus, 2001, s. 182–186
- Pitkänen, Ritva Liisa:** Suomi, Häme ja Satakunta (Arv. teos: Hämeen Käräjät I. Hämeen ristiretki 750 vuotta 1999 / Jukka Peltovirta (toim.). - Hämeenlinna, 2000) // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen seura. 106 (2002) : 2, s. 309–312
- Reuter, Mikael:** Försäkringsordbok i ny upplaga (Arv. teos: Vakuutusalan sanakirja/Försäkringsordbok/ Insurance dictionary. - Helsingfors, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 44
- Spirituella men handfasta språkråd (Arv. teos: Språkbladet / Catharina Grünbaum. - Stockholm, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 42–43
- Sandström, Caroline:** jä, mm, just de, ajjaha - uppbackningar i finlandsvenska samtal (Arv. teos: Lyssnaren i fokus. En samtalsanalytisk studie i uppbackningar / Maria Green-Vänttinen. - Helsingfors, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 2, s. 43–44
- Slotte, Peter:** God ortnamssed (Arv. teos: Ortnamnen och kulturminneslagen. Om tolkning och tillämpning av begreppet god ortnamssed / Staffan Nyström. - Stockholm, 2001) // *Språkbruk*. - Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken. 2002 : 1, s. 27–28
- Ritva Liisa Pitkänen sextio och professor (Arv. teos: Nimien maailmasta / red. Kaija Mallat, Terhi Ainiala, Eero Kiviniemi. - Helsinki, 2001) // *Språkbruk*. 2002 : 1, s. 31–32
- Södergård, Lisa:** Österbottniska dialekter i förändring (Arv. teos: Studier i de österbottniska dialekternas fonologi och morfologi / Barbro Wiik. - Helsingfors, 2002) // *Språkbruk*. 2002 : 3, s. 24–25

- Tiililä, Ulla:** Monitieteistä tekstianalyysiä vanhemmuuden sukupuolittamisesta (Arv. teos: Äidit, isät ja ammattilaiset. Sukupuoli, toisto ja muunnemat asiantuntijoiden kirjoituksissa / Jaana Vuori. - Tampere : Tampereen yliopistopaino 2001) // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 4, s. 620–623
- Valtavuo-Pfeifer, Ritva:** Recension (Arv. teos: Namnen i almanackan / Bengt af Klintberg. - Stockholm, 2001) // *Namn och bygd*. - Uppsala. Vol. 90 (2002), s. 188–189
- Vilkuna, Maria:** Tunneverbit askarruttavat (Arv. teos: Kuka pelkää ja ketä pelottaa? Nykysuomen tunneverbien kielioppia ja semantiikkaa / Mari Siirinen. - Helsinki : SKS, 2001) // *Virittäjä*. - Helsinki : Kotikielen Seura. 106 (2002) : 1, s. 119–124

Bibliografiat - Bibliografier

- Kristiansson-Seppälä, Anna-Liisa:** Julkaisut 2001 // *Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001*. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. S. 18–35
Linguistic bibliography for the year 1998 : and supplement for previous years / publ. by the Permanent International Committee of Linguists under the auspices of the International Council of Philosophy and Humanistic Studies / ed. by Mark Janse and Sijmen Tol ; avec l'assistance de Inge Angevaare ; [contributeur Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä ...et al.]. - Dordrecht : Kluwer, 2002. - C + 1466 s.

Kieli-ikkuna // *Helsingin Sanomat*

- Aalto, Tiina:** Helsinginkatu Pietarissa // *Helsingin Sanomat*. 10.12.2002, s. B6
Tytölle nimeksi Tarhina? // *Helsingin Sanomat*. 24.9.2002, s. B6
- Aapala, Kirsti:** Lapintakki ja kaftaani // *Helsingin Sanomat*. 22.1.2002, s. B7
Verhon takaa // *Helsingin Sanomat*. 17.12.2002, s. B6
Älä unohda lemmenkukkia // *Helsingin Sanomat*. 4.6.2002, s. B7
- Eronen, Riitta:** Parakkimme eessä // *Helsingin Sanomat*. 12.11.2002, s. B5
Uusi rakas // *Helsingin Sanomat*. 25.6.2002, s. B6
Viimeisin vai viimeinen sana? // *Helsingin Sanomat*. 23.4.2002, s. B5
- Hurttu, Heikki:** Eräkauppatuotteita hard discounterista // *Helsingin Sanomat*. 1.10.2002, s. B7
Holokaustin kieltäminen // *Helsingin Sanomat*. 6.8.2002, s. B3
Kartanolta kylään // *Helsingin Sanomat*. 27.8.2002, s. B7
Kielitoimisto suosittaa // *Helsingin Sanomat*. 29.1.2002, s. B9
Koskenkorva ja Suomi // *Helsingin Sanomat*. 30.4.2002, s. B4
Pitäisikö katuja katua? // *Helsingin Sanomat*. 14.5.2002, s. B5
Vuolenkoskelta Vuosaareen // *Helsingin Sanomat*. 8.1.2002, s. B6
- Kallio, Jussi:** Intiaanikesä // *Helsingin Sanomat*. 17.9.2002, s. B5
Ladulla ja ladun sivussa // *Helsingin Sanomat*. 19.2.2002, s. B6
- Kankaanpää, Salli:** Hitaasti uivat ja kuntouimarit // *Helsingin Sanomat*. 19.3.2002, s. B8
Hyvää matkaa Thaimaahan! // *Helsingin Sanomat*. 28.5.2002, s. B5
Nakkeja vai makkaraa? // *Helsingin Sanomat*. 23.7.2002, s. B4
Talvilomalla ei tarvitse hiihtää // *Helsingin Sanomat*. 5.2.2002, s. B7
- Kolehmainen, Taru:** Hyrysysyn tarina // *Helsingin Sanomat*. 16.7.2002, s. B6
Lönnrot oli kirjakielemme toinen perustaja // *Helsingin Sanomat*. 9.4.2002, s. B9
Markasta euroon // *Helsingin Sanomat*. 26.2.2002, s. B5
Mihin fingelskaa tarvitaan? // *Helsingin Sanomat*. 13.8.2002, s. B6
Mihin tarvitaan hattuässää? // *Helsingin Sanomat*. 19.11.2002, s. B7
Moikkauksia // *Helsingin Sanomat*. 26.11.2002, s. B5
Onko lähin omainen lähimmäinen // *Helsingin Sanomat*. 3.9.2002, s. B7
Pommi ja nukkuminen // *Helsingin Sanomat*. 5.11.2002, s. C6
"Veneilijöitä huomautetaan kovasta tuulesta" // *Helsingin Sanomat*. 9.7.2002, s. B4
Viljelykulttuuria vai kulttuurin viljelyä? // *Helsingin Sanomat*. 16.4.2002, s. B6
- Länsimäki, Maija:** 50 vuotta käsien voitelua // *Helsingin Sanomat*. 10.9.2002, s. B4
Aatamin puvussa // *Helsingin Sanomat*. 8.10.2002, s. B5
Juhannuskokot syttyvät // *Helsingin Sanomat*. 18.6.2002, s. B5
Kun läheinen arkutetaan // *Helsingin Sanomat*. 26.3.2002, s. B5
Lylyä lykkimään // *Helsingin Sanomat*. 12.2.2002, s. B5

Ohukaisia ja pannukakkua // *Helsingin Sanomat*. 3.12.2002, s. B7

Piltin synnytti Betlehem // *Helsingin Sanomat*. 24.12.2002, s. B6

Rakkaimpamme // *Helsingin Sanomat*. 22.10.2002, s. B5

Suomen yleisin sana // *Helsingin Sanomat*. 2.4.2002, s. B6

Sarvas, Leena: Piilosuolaa // *Helsingin Sanomat*. 11.6.2002, s. B5

Tanner, Satu: Jääkalloja ja pääkalloja // *Helsingin Sanomat*. 29.10.2002, s. B7

Vilppula, Matti: Jäniksenlinnassa // *Helsingin Sanomat*. 12.3.2002, s. B9

Kohtaamisia // *Helsingin Sanomat*. 15.10.2002, s. B6

Lyhyestä virsi kaunis // *Helsingin Sanomat*. 21.5.2002, s. B5

Pyyntiä vai metsästystä? // *Helsingin Sanomat*. 20.8.2002, s. B6

Ruokoa kaislakattoon // *Helsingin Sanomat*. 2.7.2002, s. B6

Tulihevosella Hämeenlinnaan // *Helsingin Sanomat*. 30.7.2002, s. B5

Varokaa heikkoja jäitä // *Helsingin Sanomat*. 15.1.2002, s. B7

Yksi isä ja monta äitiä // *Helsingin Sanomat*. 7.5.2002, s. B7

Kielijuttu // *Aamulehti*

Palsta ilmestyy 17 maakuntalehdessä.

Halonen, Johanna: Juntit ja Jupit rinta rinnan juhannuksen vietossa // *Aamulehti*. 20.6.2002

Kalevala keskellämme // *Aamulehti*. 28.2.2002

Paikannimet, kuriton kielen museo // *Aamulehti*. 30.1.2002

Paikannimissä kuolleita kieliä ja kivikauden kansaa // *Aamulehti*. 21.5.2002

Viro vai Eesti? // *Aamulehti*. 26.3.2002

Heikkinen, Vesa: En ole rasisti, mutta... // *Aamulehti*. 9.2.2002

Legenda maistuu suomalaisille // *Aamulehti*. 23.7.2002

Luonnonlapsia ja kulttuuri-ihmisiä // *Aamulehti*. 18.4.2002

Päin kriittistä lukutaitoa // *Aamulehti*. 5.1.2002

Saakaamme selkoa // *Aamulehti*. 8.5.2002

Samua Suomen yllä? // *Aamulehti*. 25.9.2002

Suomea laskien // *Aamulehti*. 17.10.2002

Tieteellisiä mulkerointia // *Aamulehti*. 7.12.2002

Viimeisin totuus Karitasta // *Aamulehti*. 21.8.2002

Virkahenkilön puolesta // *Aamulehti*. 1.6.2002

Hyvärinen, Riitta: Isojen kysymysmerkkien äärellä // *Aamulehti*. 21.3.2002

Jenna, Ellinoora, Alexandra vai Kamilla? // *Aamulehti*. 11.7.2002

Kielenkäyttäjät kuriin // *Aamulehti*. 29.10.2002

Kiepporaikasteesta haarasoipioon // *Aamulehti*. 27.5.2002

Näin audon viipeellä - taivutuksen iloja // *Aamulehti*. 2.12.2002

Rasia on eri asia // *Aamulehti*. 12.8.2002

Saanko jutun tehtyä vai tehdyksi? // *Aamulehti*. 18.9.2002

Äsännee ja see tappeli, tuloksena tasapeli // *Aamulehti*. 14.2.2002

Tiirilä, Ulla: Hometta, sanoi koululainen virkatekstistä // *Turun Sanomat* 7.4.2002

Mallia maksa laatikosta? // *Turun Sanomat* 5.5.2002

Onkos täällä kilttejä vauvoja? // *Turun Sanomat*. 15.12.2002

Pilkkusäännöistä laatujohtamiseen // *Aamulehti*. 19.2.2002

Rehtorilla on visio // *Turun Sanomat* 9.6.2002

Sampoo lupaa puhtaattakin enemmän // *Aamulehti*. 19.1.2002

Sanamagiaa vihkipallilla // *Turun Sanomat* 29.9.2002

Sanoja väärin päin // *Turun Sanomat* 14.7.2002

Sietämätön, suosittu sinällään // *Turun Sanomat* 25.8.2002

Tavoitteena avoin keskustelu? // *Aamulehti*. 15.11.2002

Kurkistin // *Hiidenkivi*

Eronen, Riitta: Ajan sana: Euro ja äyri // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 46

Ajan sana: Lucian päivästä tapinanpäivään // *Hiidenkivi*. (2002) : 6, s. 46

- Ajan sana: Päivän nimi // *Hiidenkivi*. (2002) : 3, s. 48
 Ajan sana: Tarja livenä // *Hiidenkivi*. (2002) : 2, s. 46
 Ajan sana: Tribuutin lyriikat // *Hiidenkivi*. (2002) : 4, s. 46
 Ajan sana: Vapaat kädet // *Hiidenkivi*. (2002) : 5, s. 50
- Heikkinen, Vesa:** Päivystävä tekstintutkija: Jumalaiset markkinavoimat // *Hiidenkivi*. (2002) : 4, s. 47
 Päivystävä tekstintutkija: Kauniin sairas maailma // *Hiidenkivi*. (2002) : 5, s. 51
 Päivystävä tekstintutkija: Markkinointihenkinen ankkautinen // *Hiidenkivi*. (2002) : 2, s. 47
 Päivystävä tekstintutkija: Mustavalkoista voimaa // *Hiidenkivi*. (2002) : 6, s. 47
 Päivystävä tekstintutkija: Räps-, pam- ja ugh-journalismia // *Hiidenkivi*. (2002) : 3, s. 49
 Päivystävä tekstintutkija: Uusi vuosi puheetta paras? // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 47
- Hurta, Heikki:** Muunnelmia Herrasta // *Hiidenkivi*. (2002) : 6, s. 46
 Pulmallisia ilmauksia // *Hiidenkivi*. (2002) : 4, s. 46
 Ynseä yysyrjänen? // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 46
- Maamies, Sari:** Tulemaisillani on 'vähällä olemista' // *Hiidenkivi*. (2002) : 5, s. 50
- Vilppula, Matti:** Vihainen hevonen iukuu // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 48
- Yli-Paavola, Jaakko:** Kuka puhuu? / Jaakko Yli-Paavola ja Erkki Lyytikäinen // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 48
 Viis kielestä? // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 47
 Viis kielestä? // *Hiidenkivi*. (2002) : 1, s. 48

Reuters ruta // *Hufvudstadsbladet*

- Reuter, Mikael:** Aderton bli arton - säkert som attan! // *Hufvudstadsbladet*. 4.12.2002
 Arbetshälsa och livsbalans // *Hufvudstadsbladet*. 16.1.2002
 Beakta också centen // *Hufvudstadsbladet*. 23.1.2002
 Besluta dig! // *Hufvudstadsbladet*. 18.9.2002
 Bildligt talat och bildligt målat // *Hufvudstadsbladet*. 27.2.2002
 Erbjudandet gäller i stormarknaden // *Hufvudstadsbladet*. 27.3.2002
 Ett ögonblick i vrån // *Hufvudstadsbladet*. 6.3.2002
 Eurona - än en gång // *Hufvudstadsbladet*. 10.7.2002
 Folk och medborgare // *Hufvudstadsbladet*. 3.4.2002
 Fästa uppmärksamhet // *Hufvudstadsbladet*. 24.4.2002
 I dag på morgonen // *Hufvudstadsbladet*. 18.12.2002
 I tiden // *Hufvudstadsbladet*. 11.12.2002
 Ikors // *Hufvudstadsbladet*. 30.10.2002
 Kan man jäva sig? // *Hufvudstadsbladet*. 5.6.2002
 Numret på bottnen // *Hufvudstadsbladet*. 4.9.2002
 Ombildade familjer // *Hufvudstadsbladet*. 13.11.2002
 Outsourcing genom insourcing? // *Hufvudstadsbladet*. 11.9.2002
 Pluralformer // *Hufvudstadsbladet*. 9.1.2002
 Reklamer // *Hufvudstadsbladet*. 29.5.2002
 Riktigt bra // *Hufvudstadsbladet*. 16.10.2002
 Skörda havren och sprid gödseln // *Hufvudstadsbladet*. 14.8.2002
 Stamina // *Hufvudstadsbladet*. 23.10.2002
 Strängera? // *Hufvudstadsbladet*. 6.2.2002
 Tillhör en av // *Hufvudstadsbladet*. 10.4.2002
 Tillslag mot minkfarm? // *Hufvudstadsbladet*. 9.10.2002
 Två läkarsöner // *Hufvudstadsbladet*. 25.9.2002
 Underst bitti // *Hufvudstadsbladet*. 19.6.2002
 Vara på jobb och gå på kaffe // *Hufvudstadsbladet*. 22.5.2002
 Är du införstådd med detta? // *Hufvudstadsbladet*. 9.5.2002

Sähköiset tallenteet - Elektroniska publikationer

- Ainiala, Terhi:** Why do place names change? // *Actas do xx congresso internacional de ciencias onomásticas Santiago de Compostela 20-25 setembro 1999*. Editadas por Ana Isabel Boullón Agrelo
 1 CD Rom (Biblioteca Filológica Galega. Instituto da Lingua Galega. DL C-1459/2002.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

2002

Näkkäljärvi, Klemetti – Kauranen, Markku 2002: Saamen kielet ja saamelaiskulttuurit. Saami languages and saami cultures. Demo.CD-Rom/DVD. POEM. Oulu.

Lehdet - Tidskrifter

Hiidenkivi : suomalainen kulttuurilehti / julkaisijat: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen kotiseutuliitto, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. - Helsinki : Stellatum, 2002. ISSN: 1236-794X Ilm. tiheys: Kuusi kertaa vuodessa. 330 sivua.

Kielikello : kielenhuollon tiedotuslehti / Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. - Helsinki : Stellatum, 2002. - . ISSN: 0355-2675. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 172 sivua.

Språkbruk / tidskrift utgiven av Svenska språkbyrån vid Forskningscentralen för de inhemska språken. - Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2002. ISSN: 0358-9293. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 149 sivua.

Esitteet - Presentationer

Kielenhuoltoa Kielitoimistosta / [**Annastiina Viertö**]. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 4 s.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 8 s.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Forskningscentralen för de inhemska språken 2001 / Toimittaneet **Ritva Paananen** ja **Marja Parviainen**. Julkaisuluettelon toimittanut **Anna-Liisa Kristiansson-Seppälä**. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 36 s.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Kirjasto. - Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2002. - 4 s.

Monistheet - Kompendier

Paloposki, Outi: Variation in translation : literary translation into Finnish 1809–1850 / Outi Paloposki. - [Helsinki] : [Tekijä], 2002. - 166 s. Huomautus: Moniste Väitöskirja: Väitösk. : Helsingin yliopisto

Skriva till kunder. Råd till FPA-anställda / Finskt original: **Annastiina Viertö**, **Elina Heikkilä** och **Ulla Tiillilä** ; bearbetning och anpassning till svenska: **Sandra Forsman** och **Silva Lindberg**. - Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2002. - 42 s. + 7 s. liitt.

